ч. 35 (14.867). Львів, пятниця 18. лютого 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.,
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Бутенко віднайшовся в Італії.

БУВШИЙ СОВІТСЬКИЙ ДИПЛЬОМАТ ПРО ПОЛОЖЕННЯ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Бувший совітський шарже д' аффер у Букарешті Бутенко, що недавно безслідно пропав, утік до Італії та замешкав у пансіоні в Римі, під охороною поліції. Вчора рано приняв його мін. Чіяно і віцеміністр внутрішніх справ Буффаріні Ґіді.

ЧОМУ БУТЕНКО ВТІК?

На першій стороні півофіціозу „Джіорнале д' Італія" появилась велика стаття Бутенка, який заявляє: „раз на все з обридженням зриваю з большевиками".

Зі статті довідуємося, що аґенти слідили Бутенка від довшого часу; коли посол СССР Островський виїхав з Букарешту, до тамошнього совітського посольства приїхав якийсь таємничий чоловік з Відня, що ввійшов у контакт з двома аґентами ГПУ приділеними до посольства. Три рази домагався він, щоби Бутенко виїхав з ними до відомої місцевости Сінаія. Підозріваючи, що його хочуть убити або схопити, Бутенко відмовився, вкінці втік з посольства. Чотири дні ховався він у Букарешті, щойно як виробив собі необхідні документи, виїхав з Румунії до Італії.

НЕДОЛЯ РОБІТНИЦТВА У СССР.

Дальше Бутенко описує положення у СССР. Під колхозами і соціялізованими фабриками криється невільництво, якого нема ніде у світі. У СССР витворилась нова буржуазія, зложена виключно з жидів, які опанували ввесь промисл. Робітники заробляють за мало, щоби прожимитися. Комунізм став жахливим тягарем. Бутенко, живучи від минулого року поза СССР, зясував собі це, тому перейшов „до світу цивілізації, культури і справедливости".

„УКРАЇНЦІ НЕНАВИДЯТЬ БОЛЬШЕВИКІВ".

Бутенко спиняється над положенням УССР, де всі провідні становища заняли жиди і москалі. Українське населення ненавидить большевиків, що мучать його. З господарського погляду УССР грає ролю кольонії. Подібне положення білорусинів та народів Кавказу і Туркестану.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

Румунське міністерство справедливости проголосило комунікат, в якому стверджує: Слідство, яке судова влада перевела, устійнило без сумніву, що Бутенко не був предметом ніякого замаху в Румунії. Як виходить з його телеграми до румунського міністерства закорд. справ, він виїхав з румунської території добровільно.

Відповідь еспанського національного уряду на британський протест.

Відповідаючи на протест британського уряду проти нападів на британські кораблі, еспанський національний уряд широко зясував відносини між Льондоном і Бурґосом та висунув домагання комбатантських прав.

Він висловив співчуття у звязку зі затопленням „Альсіри" та запевнив, що на майбутнє не допустить до таких випадків.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЧІЛЕ І НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕСПАНІЄЮ?

Як твердять у поінформованих колах, чілійський уряд поручить свому делеґатові при Лізі Націй Генрикові Гахардо почати переговори з еспанським національним урядом в економічних і суспільних справах.

Американське робітництво проти співпраці зі СССР.

Авас повідомляє з Ню Йорку: Федерація американських робітничих орґанізацій відкинула заклик Комінтерну до робітників усіх країв, щоб вони дали поміч СССР, якщоб він вмішався у якусь війну. Заступник голови федерації заявив: **„Совітський режім не заслуговує на поміч від зорґанізованого робітництва демократичних країв".**

НЕ ХОТЯТЬ ПРИНЯТИ БОЛЬШЕВИКІВ ДО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК.

Як подає „Ню Йорк Таймс", делеґат американських робітничих синдикатів заявив проводові інтернаціоналу професійних спілок в Ослью, що американська федерація праці **не погоджується на те, щоб інтернаціонал приняв совітські професійні спілки.**

Гітлерівці в австрійському уряді.

До нового австрійського уряду, що повстав учора вночі, увійшло 4-ох націонал-соціялістів: Інкварт (внутр. справи), Матсуїґ (лісництво), Вацек (робітничі справи), фон Степскі (торговля і промисл); ще давніше є в встрійському уряді міністр без теки Горштенав. Як говорять, треба сподіватися змін в обсаді вищих військових становищ. Державний підсекретар безпеки, що є заразом шефом поліції і жандармерії, підлягає безпосередньо канцлерові Шушніґові, тому націонал-соціялістичний міністр внутр. справ не має впливу на службу безпеки.

Гостра британська нота до Москви.

СССР дістав з Льондону ноту зредаґовану в гострому тоні, в якій британський уряд заявив, що під большевицьким натиском і супроти неприхильного становища Москви він замикає британський консулят у Ленінграді; це зовсім не сприяє розвиткові приязних взаємин між обома державами.

З огляду на те, що консулярний виділ при британській амбасаді в Москві ще давніше зліквідований, совітські громадяни, які не мають дипльоматичних пашпортів, не могтимуть діставати британських віз у СССР.

—o—

Одна преважна справа.

ДО БОРОТЬБИ З ГЕРМАФРОДИТИЗМОМ ПИСЬМЕННОСТИ!

Ми саме в половині кампанії боротьби з неписьменністю. Започаткувала її „Просвіта", наказавши з самого початку цьогорічної зими своїм філіям і читальням „Просвіти" орґанізувати курси для навчання неписьменних та заохочувати громадянство до гурткового й індивідуального навчання вдома. Кожний письменний українець (ка) повинен навчити 1—2 неписьменних читати й писати. Син батька, донька маму, брат брата, сестра сестру, сусід сусіда. Так цілий нарід повинен солідарно працювати над своєю освітою, над підвищенням рівня культури.

До помочі в навчанні неписьменних закликає „Просвіта" всі українські товариства й орґанізації. Повинні вони вишукувати між своїми членами неписьменних та в порозумінні з місцевими клітинами „Просвіти" зайнятися навчанням їх письма. На цей заклик „Просвіти" відгукнулися всі її філії й читальні та наші численні товариства. Неписьменні вчаться читати й писати. Вчаться на курсах для неписьменних, учаться і вдома.

В своїй боротьбі з неписьменністю повинні покликані чинники громадянства звернути увагу й на категорію письменних гермафродитів, що ростуть у нас з дня на день на всіх наших землях. Письменними гермафродитами називаємо тих українців, що то, як казав Шевченко, „...всі мови славянського люду, всі знаєте, а своєї дасть Біг".

Таких українців у нас дуже багато. Є вони в нас у краю, на північно-західних землях, за горами та за морями. Особливо множаться вони тепер у нас. У наших школах, за вимкою кількох середніх шкіл, не навчиться тепер молодь української мови, не навчиться по українськи читати й писати. В народніх школах стоїть навчання української мови на дуже низькому рівні. Бо якжеж може бути інакше, коли рідної мови дитини не знає густо-часто учитель, який має її тої мови навчити? А в багатьох народніх школах у нас та на північно-західних землях зовсім таки не вчать української мови. Тимто й так багато в нас молодих людей, що ніби то письменні, бо вміють читати й писати по польськи, а не знають зовсім української мови та не вміють по українськи ні читати, ні писати. Хто вони? Письменні, чи неписьменні? По нашому — вони письменні гермафродити!

Кілько їх між нами? В Польщі нараховують коло 5 міліонів молоді у шкільному віці; в тому буде певно поверх міліона українських ді-

тей. Кожного року кінчає народню школу в Польщі коло 500.000 дітей. У тому певно коло 100.000 українських дітей, а між ними певно 50.000 таких, що не лише не знають україн- ської мови, але не вміють по українськи читати й писати. Якщож до цього дорахувати ще при- близно 20.000—25.000 такої молоді, що не кін- чила взагалі ніякої школи, то ми матимем річ- ний постійний прибуток 50.000—75.000 моло- дих українців, що не знають українського пи- сьма.

На тих то неписьменних українців (ок) тре- ба звернути спеціяльну увагу. Наші товариства й організації повинні їх вишукувати поміж сво- їми членами та навчати їх українського пи- сьма. Це українські письменні гермафродити. Вони небезпечніші для нашого національно- популяційного стану посідання, бо легше роз- пливаються в чужому національному колективі, ніж зовсім неписьменні люди.

Для них повинні комісії для боротьби з не- письменністю при всіх наших філіях і читаль- нях „Просвіти" влаштовувати окремі курси. Їх треба не лише вчити читати й писати по українськи, але й давати початкову освіту з ділянки українознавства. У великій пригоді на таких курсах стане книжечка В. Полянського „До сонця", правдива мінятурна енциклопедія українознавства та початкове евангеліє україн- ської національної свідомости.

Париж задоволений.

1) бо заповіджені відвідини англійськоїкоролівської пари;
2) бо в Німеччині відбувається політично-військова „чистка";
3) бо впав уряд Гоґи.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 11. лютого 1938.

28. червня п. р. президент Лєбрен привитає на парискому двірці короля і королеву Англії, які вважали за відповідне зложити першу свою офіціяльну візиту за кордоном президентові Франції.

Дивну дату вибрав англійський уряд — звертає увагу німецька преса — бо день 28. червня, це дата роковин підпису Версайського договору. Вся англійська преса, ліва і права, оплескує це рішення англійського уряду, вважа- ючи, що перший виїзд королівської пари саме до Франції, є наглядною маніфестацією спіль- них ідей і цілей двох великих західньо-евро- пейських демократій.

Не треба хіба нам підкреслювати тріюм- фальний тон цілої французької преси. Сказав колись Наполеон, що „Англія і Франція у союзі можуть володіти світом". У ту хвилину, як На- полеон говорив ті слова не істнували ще в Ев- ропі дві нації: німецька та італійська. Але ми нині зовсім виразно бачимо, що тісна співпраця Льондону і Парижа відбирає іншим державам охоту, чи пак цвільну відвагу явно прилу- чатися до політичного бльоку Берлін—Рим.

Німецькі події зосереджують цілу увагу французької публичної опінії. Ми вже згадували про це в попередньому нашому дописі. Кулі- сова боротьба між Райхсвером, промислом і націонал-соціялістичною партією, дає привід до ріжних французьких коментарів. Для від- зеркалення тих тутешніх настроїв передамо слово католицькому щоденникові „Льоб":

„Тотальні краї проголошують себе одноці- лими. Демократичні краї признаються, що вони поділені. Але події доказують, що не зва- жаючи на ті зверхні ознаки, правда — зовсім інша. Наша Франція, бурхлива, нервова, непев- на є менше поділена, ніж та Німеччина зединена у диктатурі. Звичайне питання дозволить по- ставити крапку над „і". В якому краї почуває себе краще генерал: у Третій Німеччині чи у Франції „Людового Фронту"?

Те саме питання щодо ґенералів є теж важне для робітників, учених, священників. Дикта- тура, як бачите, не розвязує справи".

Карієра Гоґи закінчилася у сорок днях. Французи твердять, що це перший відгук ні- мецької кризи в Центральній Европі. Орґан Ля Рока „Ле Пті Журналь" подає сензаційну віст- ку: Іден мав заявити румунському міністрові закордонних справ у Женеві, що уряд Великої Британії не має найменшого бажання мати до діла з Румунією під проводом п. Гоґи. Цей ви- сказ англійського міністра мав бути смертель- ним ударом для румунського диктатора.

Французька преса витає димісію п. Гоґи з великою радістю, тим паче, що Берлін і Рим уважав останнього румунського премієра за „свого чоловіка". В якому ступні внутрішня румунська кріза є водночас і династичною крі- зою, думки тут вельми поділені.

Юрій Студинський.

Відворот з помилкових позицій.

НОВІ ТЕЧІЇ У ПРАВСОЛАВНІМ СВІТІ.

Варшава, 13. лютого 1938.

МИТРОПОЛИТ ДІОНІЗІЙ ЗНОВ ІНТЕРВЕ- НЮЄ.

В мин. вівторок розглядали у соймовій ко- місії відомий законопроект у справі загроже- ного майна Православної Церкви. Всупереч спротивам українських послів, що виказали фатальність усіх наслідків переведення такого законопроекту — комісія проект приняла, вслід за чим — як треба сподіватися — піде вже без- перепони його акцептація на соймовому пле- нумі.

Православний посол з ВУО о. Волков інтер- веніював у цій справі негайно в митрополії, а митрополит Діонізій зі своєї сторони вже в середу 9. ц. м. постарався за авдієнцію у мін. хліборобства Ю. Поняговського. Міністр пере- вів з православним митрополитом довшу роз- мову, в якій — як довідуємось — мав заявити, що сам законопроект не походить від нього. У виліді — православний єрарх вернувся — з нічим.

Тимчасом до Варшави починають надходити вістки, що в богатьох місцевостях Холмщини й Волині православне населення, зачувши про чергову загрозу для своєї Церкви, вже тепер починає хвилюватись і домагається вияснень від духовенства, що само в цій справі цілком здезорієнтоване й затривожене.

Цікаво, що орган правосл. церкви „Слово" не забрало й досі голосу в такій пекучій справі.

СОБОР ТАКИ НАКРУЧУЮТЬ...

Минулий тиждень позначився у житті Прав. Церкви деякою рухливістю й низкою важних подій.

М. ін. у днях 8. і 9. ц. м. відбувались у Вар- шаві вже пяті з черги в цьому році наради мі- шаної комісії представників православної єрар- хії й уряду в справі організації православного Собору. В нарадах взяли участь крім митроп. Дениса, архиеп. Олексія й арх. Олександра во- євода Юзефський, дир. Потоцький і нач. Са- віцький з міністерства освіти. Чергова сесія комісії відбудеться в кінці лютого. Не можна поминути мовчанкою факту, що про останнє засідання комісії згадала польська преса.

В добре поінформованих колах Варшави говорять, що хоч приспішено темпо праць передсоборних комісій, то до скликання Собору таки не дійде з тої простої причини, що Собор мав би тепер властиво одно лиш завдання: приняти до відома готовий декрет президента.

РАДЯТЬ ПРО УНІЮ

В суботу 12. ц. м. розпочалося під проводом еп. Симона засідання дієцезіяльного місіонар- ського комітету варшавсько-холмської епархії. На тому засіданні розглядають дуже докладно справу переходу на унію православного насе- лення Холмщини. В цій справі взивали мину- лого тижня до консисторії деяких українських священників, яким закидають толерування уній- ного духу, хоч очевидно ці духовники Богу духа винні, бо як відомо православне населення переходить на унію виключно тому, що дух. епархіяльна влада занедбує його справи.

ПРАВОСЛАВНІ МАРІЯВІТИ.

До Варшави наспіли чутки, що до деяких сіл білгорайського деканату на Холмщині при- були нові „священники", що звуть себе право- славними... маріявітами і визнають голосного вже „біскупа" Ковальського. Найцікавіше, що населення горнеться до тих нових „подвижни- ків", які обіцюють м. ін. учити дітей релігії в матірній українській мові.

НАРЕШТІ ПРОЗРІЛИ.

Ми вже інформували про початковий хід другої сесії Синодального Містного Комітету Православної Церкви, що відбулась у Варшаві під особистим проводом митроп. Діонізія і була звязана з актуальними випадками у православ- ному світі. Саме тепер видано докладніший комунікат про ту цікаву сесію. Після рефеpо- ваної вже нами промови митроп. Діонізія, що вважав за відповідне гостро заатакувати унійну акцію, основний реферат про загальний стан містної праці в митрополії виголосив архи- мандрит Теофан (на підставі подрібних інфор- мацій з місць).

Звітодавець ствердив, що ворожу Правосл. Церкві роботу ведуть усюди, але з ріжним успіхом, нерідко під комунарським проводом. Сектанство назагал починає серед українського правосл. населення заникати, при чому най- сильніші дотепер впливи „серед національно на- ставлених українських груп має реформована українська церква"; істнують теж ріжні стра- хітливі течії на сексуально-комуністичному під- кладі.

Не менше цікавий був основний реферат волинського місіонара о. С. Кавновецького, що д. докладно зареєстрував усі прояви й поступи неоунійної акції, як теж накреслив жахливі об- рази морального занепаду серед волинського населення.

Інші учасники місійної сесії реферували окремі питання.

В дискусії, що розвивалася після кожного викладу, як і в обширних резолюціях, вирішено м. ін.: здисциплінувати духовенство, навчати релігії виключно в матірній мові, уникати змін у мові богослужень, домагатися, щоб соборч- ки духовенства відбувались без участи пред- ставників недуховенства (як відомо, в право- славних соборчиках беруть участь представни- ки адміністр. влади).

Якби ті резолюції дійсно мали перейти в життя, то це свідчило би, що в Православній Церкві починає будитися новий дух.

Гром.

Хроніка Совітської України.

ПРОМОВА ТЕОРЕТИЧНОГО ПРЕЗИДЕНТА.

Дня 29-го січня увечорі виступив з промовою через радіо голова центрального виконного комітету УССР Петровський; промову трансмітували по всій УССР. В своїй промові Петровський розповідав, як працювали депутати на першій сесії Верховної Ради, як улаштовано спільну вечерю й який ласкавий та приступний був на тій вечері „перший депутат". Зазначив також Петровський, що вибори до Верховної Ради СССР відбудуться, мабуть у червні. Справді поспішати не треба, занадто якось невразне становище на цій „квітучій Україні", не дивлячися на всілякі святкування, привітання тощо.

НОВА ФАКТИЧНА ВЛАДА.

Дня 27-го січня відбувся пленум ЦК комуністичної партії большевиків України. Він звільнив від обовязків першого секретаря Косіора та вибрав на першого секретаря ЦК „Никиту Сергеєвича Хрущова" дотеперішнього першого секретаря московського міського й обласного комітету ВКП, на другого секретаря Михайла Бурмистенка, дотеперішнього заступника завідувача відділу провідних партійних органів ЦК ВКП... Безумовно „трудящі України" будуть дуже задоволені з такого призначення, адже ж тільки у Москві пощастило знайти відповідного управителя совітської України, а щоб зберегти й українську екзотику, розшукали там і „енка". Тепер справді все піде добре...

І ЩЕ ОДНО ДОСИТЬ СИМПТОМАТИЧНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Як відомо, старий випробуваний чекіст Балицький по довгій „славній чекістській" роботі „поховзнувся" на совітській Україні і його усунули. Знайшли ще спритнішого, Ізраїля Леплевського, що працював усіма своїми здібностями. Але що-ж йому робити, коли таке вже пропаще місце ця Україна. Завжди на ньому щось трапиться. „Спотикнувся" і Ізраїль Леплевський, усунули 28-го січня і його, що тільки 7 місяців перебув на Україні. Призначили нового випробуваного чекіста „товариша Успенського". Справді-ж нова мітла завжди краще мете, мусять же дати собі якось раду Хрущов, Бурмистенко і Успенський. Ну, а тому, що тепер заводять на совітській Україні вивчення російської літератури, то може і до ладу цій трійці зацитувати:

„теперь пойдет уж музика не та,
у нас запляшуть лес і гори"!...

Якби тільки не „поховзнутися"...

ТОРГОВЕЛЬНА АКАДЕМІЯ В КИЄВІ.

Декілька місяців тому почали в Києві, на бульварі Шевченка, будувати будинок республиканської торговельної академії. Хто-ж може мати щонебудь проти того, щоб у новому будинку, у столиці совітської України, вчилося понад 300 студентів?! Але чому 200 з цих студентів призначають для обслуги підприємств торговлі і громадського харчування у совітській Росії — це вже незрозуміле. Щось не доводилось читати, щоб у совітській Росії готували якінебудь кадри для України...

ІСТОРІЯ РОСІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Академія Наук СССР ухвалила плян і схему 10-томової „Історії російської літератури". Історія ця починається літературою Київської держави XI-го віку і закінчиться сучасною совітською літературою. Справді, що там розводитися з літературами окремих республик, хай буде одна, та навіть і не совітська, але російська, воно й економніше буде... і безпечніше, і скоріше, багато-ж залишилося ще підручників з доброго старого часу, ріжних там Буслаєвих, Галахових тощо.

ГОСТИННІ ВИСТУПИ „ДУМКИ" У МОСКВІ.

Почавши від 30-го січня „Думка" дасть у Москві понад 15 концертів. У програмі твори дореволюційних та совітських композиторів, фрагменти з опери „Щорс" Лятошинського, пісні народів СССР.

НОВІ ЛИСТИ Т. ШЕВЧЕНКА.

В державному музею української народньої творчости знайшли 8 досі невідомих листів Т. Шевченка до його родичів і друзів. Серед листів 2 неопубліковані ще вірші „Про долю" і „Полякам". Так само знайшли ще архів Центральної Ради.

Л.

Український танок у Женеві

Женева, 14. лютого 1938.

По кількох роках женевці мали недавно нагоду бачити знов український танок. Балевий комітет абсольвентів торговельної школи запросив п-у Наталю Еремі́вну виступити з сольовим танком на їх річному балі в салях готелю „Де Ля Пе". Сольовий виступ танцюриста в гопаку не є тепер нічим незвичайним і мені доводилось бачити дуже добрі виступи цього роду у виконанні справді фахових танцюристів. Подібний виступ української танечниці, до того аматорки, довелося мені бачити вперше. Він тяжчий остільки, що жінці в гопаку припадає властиво роля другорядна, це одна з небагатьох царин, де українець цілком перебирає провід. Женевська спроба самостійного жіночого попису в гопаку випала дуже добре головно завдяки особистим прикметам танечниці, студії якої обмежуються приватною школою в Парижі та коротким курсом ритміки в Женеві у Далькроза. До успіху женевського виступу причинилась передовсім влучна стилізація гопака в напрямі пристосування до самостійної ролі танечниці, що збагатила цей танок кількома, на мій погляд, новими фігурами, виявила замітну зручність у їх гармонійній комбінації, небуденну грацію та закінченість рухів. Її мистецьке завдання улекшив їй очевидно і п. Андрій Чеховський відповідним зіставленням гопакових мельодій на фортепіяні. Поновне виконання танку принесло танечниці рясні оплески і квіти. Враження збільшував гарний український стрій та жовто-блакитна китиця, під знаком якої відбулась імпреза

М. Т.

МАРІЯ СОКІЛ.

У нюйорському кітлі.

НА БРОДВЕЮ.

Якщо наш земний світ має якийсь „центр" — у негеографічному значінні — то ним є Ню Йорк колиж можна говорити про такий центр Ню Йорку — то ним є Бродвей. Коли в перших днях по приїзді сюди я їхала якось раз увечір автом і наш неоціненний „чічероне", — автовласник і шофер в одній особі — Ромко О. раптом сповістив „Віздимо на Бродвей" — мене мимохіть щось сіпнуло „всередині". Бродвей! Знайомий досі з десятків книжок і десятків фільм; синонім „великого світа" у найширшому розумінні цього слова, осередок театрального життя і вибагів, і... і... Хіба всім відомо, що таке Бродвей. Згадайте тільки якусь фільму, або якийсь роман, де на кожній сторінці повторяється це слово?

А всеж небагато знала я більше про той Бродвей понад відірвані колірові картинки, поки — приїхала і подивилася.

Перше знайомство з Бродвейом, тоді в переїзді автом, залишило враження чогось променливо ясного, що блимало тисячами сліпучих світел у всіх колірах. У память врівалася якась незвичайна світляна реклама із ворушкими рибами (очевиндо — світляними), якась, неймовірних розмірів, афіша нової фільми...

Авто їхало доволі скоро, очі розбігалися праворуч, ліворуч, голова гуділа від свіжих вражінь. Хіба дивниця, що все це перше знайомство з Бродвейом промайнуло, мов тінь?

Тепер я вже „справжня" нюйорчанка (борони Боже, нізащо не скажу: „стара" нюйорчанка!): приїзджаю сюди вже втретє, — дарма, що за один тільки місяць — мешкаю в готелі у найближчому сусідстві Бродвею, переходжу ним щодня декілька разів і знаю майже напамять що де лежить на кожній виставі бродвейських крамниць. Одним словом: почуваюся на Бродвею, як дома!

Бродвей — по нашому: „широка вулиця", як брати її цілу, то нібито така сама собі вулиця, як кожна інша тут. З тою ріжницею, що коли всі „стріти" і всі „евеню" з півночі до полудня чи зі сходу на захід рівненькі упродовж кільканацяти кільометрів мов відміряні лінійкою, Бродвей трохи „крутить", врізуючись поміж них саме на Мангатані, у центрі міста, зі сторони і перекидаючи через те догори ногами весь ідеально простий і прямолінійний порядок нюйорських вулиць. Сам Бродвей тягнеться таксамо як і всі інші вулиці довгими кільометрами і — як нам кажуть — проходить він через найбрудніші і найпоганіші дільниці.

Але те, що скрізь у світі відоме під назвою „Бродвей", це тільки цілком малюсенька частина вулиці тої назви. Це кусок поміж 42-ою і 5-ою вулицею, навіть не вдвоє довший від вул. Академічної у Львові. Цей невеличкий шмат вулиці, переповнений кінами і театрами, не лише всю ніч, але й ввесь день, залитий потопою електричного світла — це Бродвей

Мешкаємо в готелю на розі 36-ої вулиці і 7-ої евеню. Отже до 42-ої вулиці, звідкіля починається „справжній" Бродвей, маю тільки шість „бльоків" — чи вживаючи термінольогії знад Дніпра, „кварталів". Всього — навіть не пять хвилин ходу.

Ідемо на прохід. Маємо часу досить — сьогодні не маємо ні зустрічей, ні розмов, ні телефонів, — можемо робити, що завгодно. Идемо на Бродвей, кудись до кіна. Погода, покищо, чудова: сонце, тепло — хоч у самій сукні ходити. Та до нестійности американської погоди я вже звикла: вранці може лити дощ, вполудне сонце пражить, мов у липні, а годину пізніше подує ледяно-морозний вітер і раптом — холод, як у січні! Тільки снігу не видно. Але у цій божевільній погоді і він може несподівано впасти — може навіть саме тоді, коли обманені сонцем і теплом, будуть вірити, що весна вже за плечима!

Минаємо праворуч стару, брудну, обдряпану будівлю, яка займає великий чотирокутник. Якби не афіші на ній, де читаємо назви всяких, так добре відомих нам опер та імена всяких світочів співочого світу під ними — важко було би догадатися, що ця обдряпана будівля буде „Метрополітен Опера" — оперовий театр, де мої найкращі „товариші по фаху" осягають вершок карієри... Йдемо. Ще кілька кроків і ми на розі 42-ої вулиці, Бродвею і Таймс Скверу. Тут зараз дім нюйорського „Таймса" — часопису бодай найбільшого у світі. (Його недільне число має до 200 сторін, важить відповідно до цього обему і коштує тоді... 10 центів). Цей дім, названий від своєї форми „залізком", був колись, у давно забутих тут, передвоєнних часах, одною з найвищих нюйорських будівель. Сьогодні він губиться із своїми 20-ти поверхами поміж „звичайними" домами довкола — та напевно радіє, що в його найближчому сусідстві не стоїть ніодин із найвищих хмародерів. А то мусілоб бідне „залізко" зі сорому за своїх 20 поверхів, крізь землю провалитись!

Довкола будинку „Таймса" біжить постійна

Жіноча сторінка.

Від батьків залежить веселість дітей.

Тема „Чи ми вмемо бавитись?" викликала надсподівано велике зацікавлення і відгук серед нашого громадянства. У редакції маємо кілька статтей на цю тему пера кількох авторок та авторів. Тому, що майже всі статті підходять до питання подібно — вважаючи, що сама наша молодь та її виховання є причиною похмурого настрою нашого товариського життя, не містимо всіх цих статтей, щоб нашу „Жіночу Сторінку" не переткувати матеріялом на одну тему, хоч і як цінимо працю наших шановних Читачок та Читачів (до речі переважно з педагогічного світу). Зазначуємо тільки, що всі надіслані статті погоджуються з думками висловленими панею Х. К., що перша ту тему порушила, додаючи кілька дотепних і влучних прикладів та аргументів до того, що ми таки не вміємо бавитись.

Містимо на закінчення ще одну статтю пані М. В. Д., яка до цього питання підходить більше з критикою батьків ніж самої молоді і висловлює кілька дошкульних, хоч і прикрих докорів старшому громадянству. Цією статтею замикаємо дискусію на згадану тему.

Велика заслуга авторки статті „Чи ми вміємо бавитись?", що таке важне питання винесла на денне світло. Ми — діти розлогих степів, зелених піль та розсміяного сонця, а не тяжких осінних хмар та мряк — без бадьорости не доконаємо великого діла. Кожне явище має свою причину. Коли наша молодь не вміє весело та радісно сміятися, то це вина окруження, де вона зросла. Головним чинником виховання є радість і нас про це часто забувають і жартівливий батько чи мати ввесь свій дотеп витрачують серед гостей, чи сторонніх осіб, а для дітей мають тільки напімнення, терпкі догани, розмови про фінансові клопоти або критику всього довкола.

Тяжка атмосфера таких домів мусить мати некорисний вплив на розвій психіки дитини, доказом цього подія, як то чотирьохлітня дитина, вислухавши подібні розмови, заявивши комусь з домашніх „Життя тяжке і погане" кинулася з другого поверха у самогубнім намірі. А скільки дітей у своїх думках та почуваннях передвчасно старіються, про це знають тільки журливі матері та щиро віддані вихованню батьки, затривожені нервовістю своїх дітей. Буває і таке, що погідної вдачі молоде створіння перестає сміятися, коли побачить незгоду між батьком і матірю, або... за велику згоду одного з них з чужою особою. Як мудро каже один німецький письменник: „Іде молодець лісом, співає „любовну" пісню, ціла природа радіє, іде підтоптаний батько, заведе „любовної" — несмак і сором супроводять його". Це зовсім не оправдувалоб цього батька, хочби він у визвольних змаганиях доконував великих діл; навпаки пієтизму для незабутніх днів, повинен бути далі зразком бадьорости для молодших.

Сьогоднішня молодь дуже чутка і вразлива на такі справи. Я бачу, як тліють очка моєї доні, коли на „надмірну увагу" мого знайомого для мене — відповідаю чемною строгістю. Щасливим, вдячним поглядом вона дякує мені. Щиру веселість уміє теж оцінити, бо з захопленням згадує, як то старенький Андрій Чайковський затанцював коломийки приспівуючи „Обізвались огірочки". Хіба це кривда нам родичам, що можемо „прибільшувати" тільки материнські чи батьківські почування? На це питання відповів Шевченко: „Нічого кращого немає, як тая мати молодая з своїм дитяточком малим". Подібне почування огортає мене, коли відданий родині батько нараджується зі своїм сином над важким становищем сьогоднішних днів.

Молодь часто грішить насупленістю супроти своїх батьків, а терпкими словами супроти товаришів. Зі своїх дитячих років памятаю, як це ми за радою батька старалися відшукати та затямити собі якусь веселу приповідку: в обідній порі, заки ще шлунок не тяжкий переказати її. А як сміх нарушував порядок обіду і мати картала нас, батько святочно повторяв: „Нема кращого засобу на добре травлення, над сміх". Повно радости та дотепів було з нагоди свят. Досі мушу сміятися, якто з нагоди іменин побажав брат комусь „копальню бриндзі". Хто тямить самбірський шпиталь з початком 1919 р., той певно памятає дотепного старшину, що його привезли в тяжкім стані з перемиського відтинку. По тяжкій операції черева палений справою питав свого чуру: „Іване, Іване, чому ти воду не пеш?" Направду — ми мусіли сміятися. Роками лежучи непорушно, далі жартував, на перевязці казав собі з гази вязати чепурну кокарду і завдяки своїй бадьорости вернувся до здоровля, яке досі йому служить.

Навіть найчорніша ситуація прояснюється, найтяжча праця полекшає як задзвенить веселий сміх — найбільший скарб, який дитина повинна винести з батьківського дому. А кого навчать дома сміятися, того щирий сміх потішить і при праці і при забаві поза домом і в рішальний мент дасть йому ясність ума.

А ясно і те, що якби хто сміявся у невідповідну пору, то це не вийшлоб йому на добро, як також те, що багатство не є рецептою на радість життя. Іноді з добробуту виходять одиниці знуджені, нецікаві, які для своєї вигоди працюють навіть на некорить нашої нації. І найбідніша хата, при добрій волі може здобути найбільше життєве добро — усміх і радість.

Перемогою життєвої радости є теж за велика самопевність, бо веде до невдач і розчарувань. Коли-ж серед найбільшої розкоші і найчорнішого горя вміємо зберегти ясність ума, то можемо бути панами нашого кращого завтра.

М. В. Д.

20-ліття емансипації англійських жінок.

Ніде еманципаційний жіночий рух не мав може таких яскравих форм і не проходив з таким завзяттям, як в Англії, а тому цікаво переглянути вислід тої боротьби за такий ювилейний період як двацятьліття.

Сам еманципаційний рух в Англії далеко старший, але в 1918. р. англійки осягли виборчі права, через те і зрівнання прав у інших ділянках життя. Отже перегляньмо їх осяги за період їх рівноправности.

Відзначуючи цей ювилей, англійська преса найбільшим успіхом еманципованого жіноцтва вважає зменшення смертности дітей. Коли на початку цього століття смертність дітей досягала 150 на 1000, то вже в 1918. році смертність впала на 59 на 1000. Англійські діти терпіли найбільше рахітом. Було багато дітей кривих та горбатих, так що в 1913. році на 19 дітей припадала лише одна нездеформована дитина, з рівними ногами, така, що не вимагала надзвичайно тяжкого лікування. Тепер діти з кривими ногами та взагалі здеформовані рідкі в Англії. За причину такого успіху вважають ту обставину, що назагал англійські жінки мають тепер далеко більшу і дбайливішу освіту.

Статистика 1936. року виказує, що 60 відсотків дітей народжених у тому році перейшло через спеціяльні клініки опіки над дитиною. 50 відсотків вагітних жінок користали з поради клінічних лікарів перед злогами, тоді, як багато інших постійно були під опікою лікарів приватних. Ось головна причина зменшення смертности та хоріб дітей в Англії. Та цього можна було досягнути тільки впертою і тяжкою працею серед ширшого загалу англійського жіноцтва, а цієї праці доконали самі жінки і за це в двацятьліття їх праці висловлює ввесь нарід Англії за посередництвом своєї преси признання тим визначнішим працівницям та провідницям.

Найбільше прислужилась у цій ділянці Дам Жанет Кембел, що дбала про поширення таких дитячих клінік та клінік-порадень для вагітних жінок і матерей. Була вона шеф-лікарем у відділі опіки над матірю і дитиною в міністерстві здоровля. Її уперта і невтомна праця була прикладом для інших суспільних діячок та завдяки їй повстала ціла мережа таких клінік, де багато жінок-лікарів працювало або зовсім без винагороди, або за мізерну платню, коли їх матеріяльні засоби не були такі, щоб вони могли працювати безплатно.

Шкілки і ясла для малих дітей є тепер в Англії такі численні і таким користуються признанням, що тяжко повірити, що люди колись дословно кидали камінням в Маргарету Мак Мілли за те, що вона наважилась перша заложити дитячу шкілку серед вільної природи.

Робітниці в ріжних промислових заведеннях, де колись діставали таку мізерну платню і не мали ніякої суспільної чи лікарської опіки дякують за незмірне поліпшення свого становища Марії Мак Артур, що зорганізувала своїми засобами виставу виробів, що їх створили руки робітниць за голодову винагороду. Ця вистава примусила владу звернути увагу на ненормальне явище і видати ріжні закони і розпорядження, які охороняють робітниць від визиску. Марію Мак Артур уважають одною з найбільших промислових провідниць в усіх часах. На жаль вона вмерла в 1921. році у віці 40 років.

Цікаво, що майже всі англійські „суфражистки" це молоді і принадні жінки, ще й переважно з заможних родин. Марґарета Мак Міллян, д-р Люїза Мартіндал — одна з найзручніших операторок, пані Корбет Ешбі — найвидатніша провідниця жіночого руху, сестри Дорі і Муріель Лестер — опікунки дітей і організаторки передшкілля для бідноти, Октавія Гіль, що всі свої сили присвятила поправі мешкань для бідноти і заложила цілу мешканеву систему, так звану „Октавія Гілл-систем", яка тепер регулює мешканеве будівництво для бідноти — все це молоді і гарні та прикладні жінки, а цим вони збивають погляд на англійську суфражистку, як про якесь опудало, що затратило всяку жіночість.

Мають англійки значний успіх в торговлі та промислі та у так званих „вільних" професіях. Жінки лікарки і педагоги мають загальну пошану і признання. Меншого успіху досягли жінки-правники. Нема в Англії жінок-суддів чи навіть і самостійних адвокаток мало. Є кілька визначних самостійних провідничок ріжних фабрик та промислових заведень і то як технічних директорів та організаційних чи рекламових відділів. Багато найвизначніших англійських фірм мають на становищах директорів саме жінок.

Державні урядники досягли також значних становищ, хоч на жаль досі вони ще й незрівняні в платні з урядовцями мужчинами, яких дуже часто перевищують своїми здібностями і працею. І власне ця нерівність платень примушує ще англійок і далі творити самостійні жіночі організації та боротись за свої права, але треба признати, що в цій боротьбі англійок нема ані безпідставної ненависти, ані безоглядної конкуренції з мужчинами і може саме це й забезпечить їм повний успіх у найближчому майбутньому.

—o—

З нашої хроніки.

З клюбового життя

Недавна стаття в „Ділі" на тему чи можуть жінки бути суддями присяжних, заактуалізувала це питання. Останнього понеділка реферувала цю справу в клюбі „Нової Хати" і „Труду" **м-р Ольга Люстіг-Ганицька**.

Референтка недавно відкрила адвокатську канцелярію у Львові і є першою українською адвокаткою. З зацікавленням зустріли її присутні, щоб почути думку людини, що є також фахівцем у цій справі. М-р Люстіг-Ганицька зреферувала недавню статтю, прочитавши навіть деякі уривки з неї. Потім подала свої аргументи проти неї, вкінці, на бажання присутніх, пояснила, що це таке суд присяжних і в який спосіб його вибирають.

По рефераті розвинулась палка дискусія. Забирали голос пп. інж. Чайкович, Бурачинська, Залізняк, Бережницька, Малицька д-р Парфанович. Кожна з бесідниць подавала нові аргументи, що управнюють жінку до цього відповідального становища.

У черговий понеділок реферуватиме п. **Цьопа Палїїв**.

„Як приймати гостей". На цю тему влаштував господарський показ клюб „Нової Хати" 15. ц. м. У Жовтій салі Нар. Дому влаштовано виставу накриття столів. Реферувала п. **Наталка Гаврих**.

Референтка сказала спершу дещо про накривання стола взагалі. Вичислила ріжні роди накриття, згадала про прикраси й порцеляну. Дальше поділила приняття на друге снідання, обід, підвечірок і вечерю. Подала страво-списи на кожну нагоду. Пригадала новинки, що їх впроваджує сучасна кухня, як тортові канапки, овочеві напої або салатки в помаранчевих чарках. Опісля присутні оглядали виставлені столи. Було їх чотири: на друге снідання, підвечірок і вечерю та весільне приняття. Порцеляну доставила фірма **О. Онисько**, обруси кооп. **Українське Нар. Мистецтво**. Квіти на декорацію степениці дала крамниця **Ст. Ґалана**. Окрім цих столів був ще виставлений зразковий буфет для домашніх принять. На ньому пишались страви, що їх уже обговорено, або які будуть робити на куховарському курсі „Нової Хати". Були також овочеві напої з цитрини та журавини і виноградний мошт із винниці п. **Н. Кокуревич**.

Акт обвинувачення проти терору

БОЛЬШЕВИЦЬКОГО УРЯДУ.

РИМ, ПАТ. Італійська преса широко обговорює заяву большевицького дипльомата Бутенка. „Месаджеро“ підкреслює, що ревеляції Бутенка кидають світло на методи совітського уряду супроти своїх дипльоматів, які живуть під безнастанною загрозою і наглядом. „Пополо ді Рома“ пише, що на тлі ревеляцій Бутенка лист Сталіна набирає тимбільшого провокаційного характеру та оправдує існування протикомуністичного союзу між Італією, Німеччиною та Японією. Дипльоматичний редактор агенції „Стефані“ пише, що заява Бутенка є великим актом обвинувачення проти терору большевицького уряду. Бутенко мав змогу слідкувати за розвитком внутрішніх подій від початку революції і з глибокого переконання дійшов до найстрогішого осуду варварства комунізму.

Заява Бутенка уможливить світовій опінії докладно зрозуміти відомий лист Сталіна, в якому він заповідає поширення крівавого московського терору поза межі Совітів. Лист Сталіна демаскує брехню про співпрацю Совітів зі світом. Замість співпраці Москва оголошує світову війну проти т. зв. капіталістичних держав. Лист Сталіна ставить у дивному світлі ті капіталістичні держави, які навязали зі Совітами ближчі політичні взаємини.

Австрійський міністр у канц. Гітлера.

БЕРЛІН, 17. 2. ПАТ. Нині передполуднем приїхав до Берліна новий австрійський міністр закордонних справ Сейс-Інкварт і вестиме наради з канц. Гітлером, мін. Рібентропом і марш. Ґерінгом.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Австрійська влада привернула дебіт німецькому щоденникові „Національ Цайтунг“ з Есен, що його втратив минулої середи за статтю про останню фазу австрійсько-німецьких взаємин.

Психольоґія льотерійної гри.

В часі товариської розмови впало припадком слово „льотерія“. Змагалися ріжні погляди, одні похвалювали, другі оспорювали. Коли дещо охололи темпераменти, хтось несподівано запитав: „Але що властиво кермує людьми, що вони так завзято грають на льотерії? Які саме психольоґічні причини складаються на це?“

Постараюся передати синтезу цієї дискусії. Кожне людське бажання має якісь психольоґічні підстави. Наприклад, коли хтось хоче купити футро, не досить мати відповідні на купно гроші, але треба ще бути настроєним або приготованим. Без сумніву, важну ролю відграє в цьому випадку острах перед холодом, як теж бажання заімпонувати іншим та своєрідний вияв естетики і краси.

Змаганням до того, щоб мати власне мешкання кермує безперечно бажання спокійного і вигідного життя. При купні ліків чи косметиків рішає страх перед утратою здоровля, при закупі щітки до замітання — замилування до чистоти і порядку.

В цей спосіб можнаб наводити приклади у безконечність.

Розглядаючи психольоґію купна дійдемо до вислідної, що все те, що ділає на розум або людські почування може стати спонукою до закупу товарів. Американські теоретики торговлі зібрали і посортували майже всі психольоґічні спонуки, які впливають у людини в хвилині купна цього чи іншого предмету.

Багато тисяч ріжних родів ділає на апетит людини, при закупі яких рішає голод, лакомство чи гостинність. Спонукою придбати інші, буде напевне бажання комфорту, де рішальним чинником є бажання спокійного і вигідного життя, незаколоченого сну.

Тепер запитаємо: які спонуки кермують людиною при закупі льотерійного льосу? Не буде перебільшене, коли скажемо, що 90 відсотків поданих вище спонук впливає на нас до участи в льотерійній грі. Льотерійний льос — це універсальний продукт, якого збут є такий великий, що здається не дорівнює йому ніякий інший товар на ринку продажі.

А скільки ще більше зросте попит на цей товар у сорокпершій Льотерії! Бо відтягнення з участи в льосуванні 35 тисяч льосів і поділ на пятки замість дотеперішніх чверток збільшили вигляди грачів якнайбільше.

—o—

світляна стежка, на якій раз-у-раз подають найсвіжіші новини із цілого світа. Для кого це зроблено, не знаємо. Невжеж тут хтось має час і охоту спинятись, читати новинки, задерши голову догори? Адже за пару хвилин вони й так будуть у всіх часописах! Тепер починається вже царство кін і театрів. Перші — один біля одного, менші, більші чи цілі палати. Всі вони грають, очевидно, ввесь день від 10-ої передполуднем і всю ніч, ввесь час облиті залежно від своєї категорії, меншою чи більшою кількістю осяйних світел.

Тут і кіно „Парамавнт“ і славне „Роксі“, до недавна найбільше нюйорське кіно. Тепер воно уступило місце „Радіо Сіті Мюзік Гол“ — кінові, де є 6000 місць, знаменита симфонічна орхестра із 80-ти членів (на свій виступ вона виринає із глибини, вся вже готова до першого акорду, який лунає у хвилині, коли ціла ця рухома платформа із цією орхестрою, покажується перед публикою) та — як додаток до фільми — першорядна ревія із 140-особовим балетом.

Якось раз ми вступили до кіна на Бродвею, де висвітлюють тільки новинки — отже, кажучи „по краєвому“ — самі „ПАТ-и“. Йдемо туди, зацікавлені голосною реклямою, що м. і. висвітлюватимуть картини із „справжнього“ життя нинішньої Німеччини. Тенденція, очевидно, протинімецька (що тут цілком зрозуміле, зваживши з одної сторони, скількість жидів-еміґрантів із Німеччини і їх звязки тут, з другої — фільосовітські симпатії Америки!).

Думаємо, що побачимо щось, чого самі не бачили у Німеччині, а що „в правдивому світлі“ показує все страхіття нинішнього тамошнього життя. Очевидно, не бачимо нічого нового, ані цікавого. Картини, якто тепер у Німеччині зберігають і ощаджують в господарстві кожну дрібницю і як щотижня ці відпадки забирають із кожного дому для дальшого їх використовування; як у Німеччині будують нові дороги, як робітник працює у фабриці, як Гітлер і Мусоліні приймають „параду“ штурмовиків (при появі обох вождів на салі чути свисти і... оплески) і т. і. А наслідки цієї буцім-то протигітлерівської фільми? Чуємо, як наш сусід американець каже до другого: „Адже коли німці так працюють, ощаджують і будують, вони заслуговують на кредит!“ Найбільше признання і похвала, яку може висказати американець...

Театри містяться поправді не на самім Бродвею, але в його бічних вулицях, зразу таки недалеко нього. І вони тут один побіч другого. Ось тут Райнгард виставляє нову містерію Верфеля — там знову йде якась сучасна американська оперета з кубайською і мехіканською орхестрою і сотнями прегарних, на реклямових фотографіях до максімум роздягнених дівчат. Такий цей Бродвей: Верфель, Райнгард, кубайська орхестра і роздягнені дівчата!

А поруч із цим усім — в наріжньому, порожньому льокалі тиснуться люди. Заходимо й ми туди і бачимо — силача, який гне залізні штаби, ломить підкови і т. п. Чи це ярмарок у Печеніжині?! Ні — це Бродвей, Ню Йорк Сіті! А кілька домів далі знову хтось щось захвалює і запрошує прохожих. Циганка ворожить з руки і з шкляної кулі. І це — на Бродвею, у Ню Йорку!

Понад усім — найбільша реклама не тільки Бродвею і Ню Йорку, але мабуть і всього світа: ці власне рибки, що плавають і якісь карлички довкола них. Все разом, величиною кількох поверхів, міниться тисячами світел і десятками колірів. Реклама на... Ріґлея жвачку „гуму до життя“...

—o—

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 27. Пятниця, 17 (5) лютого 1888.

ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ

В „політичному огляді“:

„З Варшави повідомляють, що губернатор подільської ґубернії, що недавно обїздив свою область, звернув головну увагу на дороги і видав кілька важних розпорядків щодо втримування доріг. Взагалі російська влада звертає тепер велику увагу на дороги у сторонах, що лежать недалеко від границі і наказують їх направляти, як можна найскорше. „Кройццайтунг“ доказує, що Росія не то що не перестає зброїтись, але переводить концентрацію війська в західніх ґуберніях і над Прутом з цілою консеквенцією. Російські ґенерали обчисляють, що Росія є в силі виставити триміліонову армію і 13.000 пушок, а Франція могла би у такому випадку виставити два міліони. Крім того помагалаб Росії ще й Данія та інші менші держави...

...„Цісар Вільгельм санкціонував уже новий військовий закон...

...„Французька преса почала тепер завзяту боротьбу проти Італії. Касаняк проголосив відкрите письмо до кн. Єроніма Наполеона, в якім взиває його, щоб він наказав свому синові виступити з італійської армії, що стоїть на службі Німеччини...

...„В Болгарії звертають тепер велику увагу на европейську політику, бо всі переконані, що Болгарія є причиною непорозуміння між Росією та Австрією. Головно-ж звертають увагу на те, начебто Росія поставила вимогу усунути кн. Фердинанда з метою поладнати болгарську справу. Але в міродатних болгарських колах уважають, що це така умовина, якої не можна ніяк приняти. Всі болгари, навіть і цанковісти, кажуть тепер: хочемо жити з Росією у згоді, але не хочемо бути російськими підданими...

...„Кажуть, що сербський уряд дістав з Константинополя вістку, що там ладиться якась антидинастична акція на великі розміри. Провідником цього руху має бути провідник ворохобні з 1882 р. Пасіч, котрого король Мілян не хотів при недавній амнестії помилувати“.

„СТАН ПОСЯДАНЯ“.

— З ГУСЯТИНЩИНИ ПИШУТЬ НАМ: Костели, про будову яких писали ми в одному з недавніх чисел „Діла“, є в Гусятинщині у таких місцевостях: в Гусятині, Хоросткові, Копичинцях, Сидорові і Личківцях — це давні костели. З новіших часів походять костели: у Жабинцях, Чорнокінцях і Нижбірку. Крім цього зачинають будувати костел у Васильківцях. В Коцюбинчиках є маленька капличка на двірському городі, де пару разів до року відправляють Єзуїти.

ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

В четвер сойм радив над буджетом міністерства суспільної опіки. Довший реферат виголосив пос. Томашкевич про засади суспільної опіки.

Тільки освіта й виховання запевнить майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти“!

Жіноча сторінка.

Від батьків залежить веселість дітей.

Тема „Чи ми вм'ємо бавитись?" викликала надсподівано велике зацікавлення і відгук серед нашого громадянства. У редакції маємо кілька статтей на цю тему пера кількох авторок та авторів. Тому, що майже всі статті підходять до питання подібно — вважають, що сама наша молодь та її виховалиця є причиною похмурого настрою нашого товариського життя, не міститимо всіх цих статтей, щоб нашу „Жіночу Сторінку" не переладовувати матеріялом на одну тему, хоч і як цінимо працю наших шановних Читачок та Читачів (до речі переважно з педагогічного світу). Зазначуємо тільки, що всі надіслані статті погоджуються з думками висловленими панею Х. К., що перша ту тему порушила, додаючи кілька яскравих і влучних прикладів та аргументів до того, що ми таки не вміємо бавитись.

Містимо на закінчення ще одну статтю пані М. В. Д., яка до цього питання підходить більше з критикою батьків ніж самої молоді і висловлює кілька доцільних, хоч і прикрих докорів старшому громадянству. Цією статтею замикаємо дискусію на згадану тему.

Велика заслуга авторки статті „Чи ми вм'ємо бавитись?", що таке важне питання виїела на денне світло. Ми — діти розлогих степів, зелених піль та розсміяного сонця, а не тяжких осінніх хмар та мряк — без бадьорости не доконаємо великого діла. Кожне явище має свою причину. Коли наша молодь не вміє весело та щиро сміятися, то це вина окруження, де вона росла. Головним чинником виховання є радість. У нас про це часто забувають і жартівливий батько чи мати ввесь свій дотеп витрачують серед гостей, чи сторонніх осіб, а для дітей мають тільки напімнення, терпкі догани, розмови про фінансові клопоти або критику всього довкола.

Тяжка атмосфера таких домів мусить мати некорисний вплив на розвій психіки дитини, доказом чого подія, як то чотирьохлітня дитина, наслухавши подібні розмови, заявивши комусь з домашніх „Життя тяжке і погане" кинулася з другого поверха у самогубнім намірі. А скільки дітей у своїх думках та почуваннях передвчасно старіються, про це знають тільки журливі матері та щиро віддані вихованню батьки, затривожені нервовістю своїх дітей. Буває і таке, що погідної вдачі молоде створіння перестає сміятися, коли побачить незгоду між батьком і матір'ю, або... за велику згоду одного з них з чужою особою. Як мудро каже один німецький письменник: „Іде молодець лісом, співає „любовну пісню, ціла природа радіє. Іде підтоптаний батько, заведе „любовної" — несмак і сором супроводять його". Це зовсім не оправдувалоб цього батька, хочби він у визвольних змаганнях доконував великих діл; навпаки пієтизму для незабутніх днів, повинен бути далі зразком бадьорости для молодших.

Сьогоднішня молодь дуже чутка і вразлива на такі справи. Я бачу, як ясніють очка моєї доні, коли на „надмірну увагу" мого знайомого для мене — відповідаю чемною строгістю. Щасливим, вдячним поглядом вона дякує мені. Щиру веселість уміє теж оцінити, бо з захопленням згадує, як то старенький Андрій Чайковський затанцював коломийки приспівуючи „Обізвались огірочки". Хіба це кривда нам родичам, що можемо „прибільшувати" тільки материнські чи батьківські почування? На це питання відповів Шевченко: „Нічого кращого немає, як тая мати молодая з своїм дитяточком малим". Подібне почування огортає мене, коли відданий родині батько нараджується зі своїм сином над важким становищем сьогоднішних днів.

Молодь часто грішить насупленістю супроти своїх батьків, а терпкими словами супроти товаришів. Зі своїх дитячих років памятаю, як це ми за радою батька старалися відшукати та затямити собі якусь веселу приповідку: в обідній порі, заки ще шлунок не тяжкий переказати її. А як сміх нарушував порядок обіду і мати картала нас, батько святочно повторяв: „Нема кращого засобу на добре травлення, над сміх". Повно радости та дотепів було з нагоди свят. Досі мушу сміятися, якто з нагоди іменин побажав брат комусь „копальню бриндзі". Хто тямить самбірський шпиталь з початком 1919 р., той певно памятає дотепного старшину, що його привезли в тяжкім стані з перемиського відтинку. По тяжкій операції черева палений спрагою питав свого чуру: „Іване, Іване, чому ти воду не пеш?" Направду — ми мусіли сміятися. Роками лежучи непорушно, далі жартував, на перевязці казав собі з гази вязати чепурну кокарду і завдяки своїй бадьорости вернувся до здоровля, яке досі йому служить.

Навіть найчорніша ситуація прояснится, найтяжча праця полекшає як задзвенить веселий сміх — найбільший скарб, який дитина повинна винести з батьківського дому. А кого навчать дома сміятися, того щирий сміх потішить і при праці і при забаві поза домом і в рішальний мент дасть йому ясність ума.

А ясно і те, що якби хто сміявся у невідповідну пору, то це не вийшлоб йому на добро, як також те, що багатство не є рецептою на радість життя. Іноді з добробуту виходять одиниці знуджені, нецікаві, які для своєї вигоди працюють навіть на некористь нашої нації. І найбідніша хата, при добрій волі може здобути найбільше життєве добро — усміх і радість.

Перемогою життєвої радости є теж за велика самопевність, бо веде до невдач і розчарувань. Коли-ж серед найбільшої розкоші і найчорнішого горя вміємо зберегти ясність ума, то можемо бути панами нашого кращого завтра.

М. В. Д.

20-ліття еманципації анґлійських жінок.

Ніде еманципаційний жіночий рух не мав може таких яскравих форм і не проходив з таким завзяттям, як в Анґлії, а тому цікаво переглянути вислід тої боротьби за такий ювилейний період як двацятьліття.

Сам еманципаційний рух в Анґлії далеко старший, але в 1918. р. анґлійки осягли виборчі права, через те і зрівнання прав у інших ділянках життя. Отже переглянмо їх осяги за період їх рівноправности.

Відзначуючи цей ювилей, анґлійська преса найбільшим успіхом еманципованого жіноцтва вважає зменшення смертности дітей. Коли на початку цього століття смертність дітей досягала 150 на 1000, то вже в 1918. році смертність впала на 59 на 1000. Анґлійські діти терпіли найбільше рахітом. Було багато дітей кривих та горбатих, так що в 1913. році на 19 дітей припадала лише одна нездеформована дитина, з рівними ногами, така, що не вимагала надзвичайно тяжкого лікування. Тепер діти з кривими ногами та взагалі здеформовані рідкі в Анґлії. За причину такого успіху вважають ту обставину, що назагал анґлійські жінки мають тепер далеко більшу і дбайливішу освіту.

Статистика 1936. року виказує, що 60 відсотків дітей народжених у тому році перейшло через спеціяльні клініки опіки над дитиною, 50 відсотків вагітних жінок користали з поради клінічних лікарів перед злогами, тоді, як багато інших постійно були під опікою лікарів приватних. Ось головна причина зменшення смертности та хоріб дітей в Анґлії. Та цього можна було досягнути тільки впертою і тяжкою працею серед ширшого загалу анґлійського жіноцтва, а цієї праці доконали самі жінки і за це в двацятьліття їх праці висловлює ввесь нарід Анґлії за посередництвом своєї преси признання тим визначнішим працівницям та провідницям.

Найбільше прислужилась у цій ділянці Дам Жанет Кембел, що дбала про поширення таких дитячих клінік та клінік-порадень для вагітних жінок і матерей. Була вона шеф-лікарем у відділі опіки над матірю і дитиною в міністерстві здоровля. Її вперта і невтомна праця була прикладом для інших суспільних діячок та завдяки їй повстала ціла мережа таких клінік, де багато жінок-лікарів працювало або зовсім без винагороди, або за мізерну платню, коли їх матеріяльні засоби не були такі, щоб вони могли працювати безплатно.

Шкілки і ясла для малих дітей є тепер в Анґлії такі численні і таким користуються признанням, що тяжко повірити, що люди колись дослівно кидали камінням в Марґарету Мак Міллян за те, що вона наважилась перша заложити дитячу шкілку серед вільної природи.

Робітниці в ріжних промислових заведеннях, де колись діставали таку мізерну платню і не мали ніякої суспільної чи лікарської опіки дякують за незмірне поліпшення свого становища Марії Мак Артур, що зорґанізувала своїми засобами виставу виробів, що їх створили руки робітниць за голодову винагороду. Ця вистава примусила владу звернути увагу на ненормальне явище і видати ріжні закони і розпорядження, які охороняють робітниць від визиску. Марію Мак Артур уважають одною з найбільших промислових провідниць в усіх часах. На жаль вона вмерла в 1921. році у віці 40 років.

Цікаво, що майже всі анґлійські „суфражистки" це молоді і принадні жінки, ще й переважно з заможніх родин. Марґарета Мак Міллян, д-р Люіза Мартіндал — одна з найзручніших операторок, пані Корбет Ешбі — найвидатніша провідниця жіночого руху, сестри Доріс і Мурієль Лестер — опікунки дітей і орґанізаторки передшкілля для бідноти, Октавія Гіль, що всі свої сили присвятила поправі мешкань для бідноти і заложила цілу мешканеву систему, так звану „Октавія Гілл-систем", яка тепер реґулює мешканеве будівництво для бідноти — все це молоді і гарні та прикладні жінки, а цим вони збивають погляд на анґлійську суфражистку, як про якесь опудало, що затратило всяку жіночість.

Мають анґлійки значний успіх в торговлі та промислі та у так званих „вільних" професіях. Жінки лікарки і педагоги мають загальну пошану і признання. Меншого успіху досягли жінки-правники. Нема в Анґлії жінок-суддів чи навіть і самостійних адвокаток мало. Є кілька визначних самостійних провідничок ріжних фабрик та промислових заведень і то як технічних директорів та орґанізаційних чи реклямових відділів. Багато найвизначніших анґлійських фірм мають на становищах директорів саме жінок.

Державні урядниці досягли також значних становищ, хоч на жаль досі вони ще й незрівняні в платні з урядовцями мужчинами, яких дуже часто перевищують своїми здібностями і працею. І власне ця нерівність платень примушує ще анґлійок і далі творити самостійні жіночі орґанізації та боротись за свої права, але треба признати, що в цій боротьбі анґлійок нема ані безпідставної ненависти, ані безоглядної конкуренції з мужчинами і може саме це й забезпечить їм повний успіх у найближчому майбутньому.

—o—

З нашої хроніки.

З клюбового життя.

Недавна статти в „Ділі" на тему чи можуть жінки бути суддями присяжних, зактуалізувала це питання. Останнього понеділка реферувала цю справу в клюбі „Нової Хати" і „Труду" **м-р Ольга Люстіґ-Ганицька**.

Референтка недавно відкрила адвокатську канцелярію у Львові і є першою українською адвокаткою. З зацікавленням зустріли її присутні, щоб почути думку людини, що є також фахівцем у цій справі. М-р Люстіґ-Ганицька зреферувала недавню статтю, прочитавши навіть деякі уривки з неї. Потім подала свої арґументи проти неї, вкінці, на бажання присутніх, пояснила, що це таке суд присяжних і в який спосіб його вибирають.

По рефераті розвинулась палка дискусія. Забирали голос пп. інж. Чмкович, Бурачинська, Залізняк, Бережницька, Малицька д-р Парфанович. Кожна з бесідниць подавала нові арґументи, що управнюють жінку до цього відповідального становища.

У черговий понеділок реферуватиме п. **Цьопа Палиїв**.

„Як приймати гостей". На цю тему влаштував господарський показ клюб „Нової Хати" 15. ц. м. У Жовтій салі Нар. Дому влаштовано виставу накриття столів. Реферувала п. **Наталка Гаврих**.

Референтка сказала спершу дещо про накривання стола взагалі. Вичислила ріжні роди накриття, згадала про прикраси й порцеляну. Дальше поділила прийняття на друге снідання, обід, підвечірок і вечерю. Подала страво-списи на кожну нагоду. Пригадала новинки, що їх впроваджує сучасна кухня, як тортові канапки, овочеві напої або салатки в помаранчевих чарках. Опісля присутні оглядали виставлені столи. Було їх чотири: на друге снідання, підвечірок і вечерю та весільне прийняття. Порцеляну доставила фірма **О. Ониськова**, обруси кооп. **Українське Нар. Мистецтво**. Килими на декорацію степениці дала крамниця **Ст. Ґалана**. Окрім цих столів був ще виставлений празниковий буфет для домашніх принять. На ньому пишались страви, що їх уже обговорено, або які будуть робити на куховарському курсі „Нової Хати". Були також овочеві напої з цитрини та журавлини і виноградний мошт із винниці п. **Н. Кокуревич**.

Сторінка без політики.

Малощо не кінець світа...

Небагато треба було — як ми вже про це писали — а булиб ми мали 30. жовтня м. р. правдивий кінець світа. Нашій земниці грозив зудар з малою, ледви кількакількометровою окрушиною всесвіта, що мимо свого розмірно невеликого обему могла спричинити катаклізм, що своїми розмірами дорівнював би був потопові світа.

В червні м. р. професор астрономії на університеті в Гайдельбургу, д-р Райнмут, оглядаючи останню знимку неба, виконану в його обсерваторії, запримітив на одній із кліш довгу, білу смугу. Учений зацікавився її походженням і прийшов до переконання, що це нова мала планета, що належить до т. зв. планетоідів, останок якоїсь великої планети, що колись кружляла між Марсом і Землею.

Своє відкриття подав він до відома другим астрономам і почав з ними обчисляти дорогу незнаного міжпляпетарного гостя. Цю планету названо в його честь „планетою Райнмута 1937". Автім відкриття таких малих планеток не є для астрономів незвичайним явищем, бо їх блукає по всесвіті така маса, що майже кожна обсерваторія може похвалитися їх відкриттям. Але планета Райнмута записалася глибоко в памяті всіх астрономів, які дійшли підчас своїх обсерваций до переконання, що вона наближається у своїй дорозі якраз до тої самої точки в космічному просторі, що й наша земля, і жене зі скорістю 100.000 км. на годину на зустріч нашій землі. Іншими словами: обі ці планети йдуть нестримно до катастрофи. Обчислено, що зудар майже 1,000.000 тонової маси тої планети із землею вибив би в ній кратер глибокий на 2 км., широкий на 80 км. Потрясення викликане тим зударом, змело би всі прояви життя з лиця землі у промірі два рази більшім, себто на просторі 180 км. Воздушна буря, що повсталаб у тому часі, засягнула би ще більший простір. Також велике знищення викликалоб трясення землі, величезні морські припливи, бурі і виливи рік, а все те в наслідок того страшного зудару. Тисячі, а може навіть міліони людських істнувань могли втратити життя в тому катаклізмі навіть тоді, колиб планета Райнмута впала на океан або на безлюдну пустиню...

В астрономічних обсерваторіях не попали в розпуку, бо не хотіли ширити паніки серед населення. Вчені почали горячково числити, чи була не зайшла яка помилка в обчислюванні, зрештою дуже навіть можлива, коли зважити, яка мала була ця планета.

Аж недавно тому признались учені, що того катаклізму сподівалися в дні 30. жовтня м. р. Саме того дня мав настати той фатальний зудар. Одначе в останній хвилині, ще не відомо під яким впливом, планета Райнмута змінила дещо свій біг і перетяла орбіту землі у віддалі 600.000 км.

Астрономи відітхнули. Мали надію, що виділи непрошеного гостя останній раз, що вона раз на завжди зникне в міжпляпетарнім просторі. А тимчасом пару тижнів тому та планета показалася знову і має удруге перетяти дорогу нашої землі. Коли воно має настати, цього астрономи докладно ще не знають, або може не хотять сказати. Але велика повага в астрономічному світі, д-р Мартин Давідзон, президент Британського Астрономічного Товариства, впевняє всіх, що нашій землі з причини тої планети не грозить ніяка небезпека. Чі.

Як привітали „пятки"?

(Розмова з льотерійними грачами).

Як відомо, сорок перша клясова льотерія, що приходить — приносить у своєму пляні основні зміни: кожний льос ділиться від тепер не на чотири чвертки, але на пять „пяток". Цю зміну перевели, щоб збільшити вигляди на виграну, при невелкиому, 20-процентовому поменшенні сум, які давніше можна було виграти. Як цю зміну приняли грачі з ріжних кол? Образ цього дають у деякій мірі переведені розмови. На питання, як подобається новий плян гри, відповідали:

Торговельний директор: „Знаменито. Замість половини — буду від тепер купувати три пятки й більше виграю."

Учитель: „Тепер значно менше льосів, отже більші вигляди, особливо тому, що кожна вигра ділиться на пять частин, а те, що замість напр. 20.000 виграю тільки 16.000 неважне."

Купець: „Тепер мені краще йде — можу купити й пять пяток, виграю те саме, що і раніше виграв би. Та тепер є й більші вигляди."

Робітник: „Ґрунт, щоб виграти, хочби й менше, але скоро."

Крамнична панночка: „Мені подобається лише вигра, що жду на неї. Та хіба тепер можу виграти легче, ніж давніше?"

Інжинір: „Думка добра, й менше льосів і більше управнених до виграння — це ясне, що легче виграти."

Адвокат: „Що маю говорити? Куплю льос, щоб виграти, й кінець."

Студент: „Більше як десять злоцяків не можу платити. Якщо за них виграю хочби 500 зол., то добре. Плян мені подобається."

Власничка крамнички: „Прошу пана, відомо, що тепер буде ліпше. Бо ось моя сусідка... (через брак місця цілої розмови не подаємо).

Редактор: „Льотерія — це не панна, щоб подобатися. Граю, бо вірю, що виграю, а тепер я ще певніший у тому, як колись."

Президент у спідниці.

Під цю пору З. Д. П. А. мають незвичайно популярну „президентиху", якою є дружина теперішнього президента, п. Рузвельт. Вона є діячкою в такій мірі, що опінія величезної скількости громадян уважає її немов другим президентом у спідниці. В дійсності в Америці нема офіціяльного титулу „президентова", як напр. у Франції. Терен її діяльности збільшується з кожним роком і на ній вона заробляє стільки, що неодна фільмова зірка з Голівуду.

Тепер напр. ціла Америка незвичайно тішиться, що її зарібки за один рік вже переступили... шість цифр.

Шість цифр — це мрія кожного американця, який роздумує, як зробити „бізнес", щоб приніс йому доходу місячно к. 100.000 дол. У Злуч. Державах П. А. оцінюють людей по скількости їх зарібку. Про багатих людей там говорять: „Пана Н. цінять на 6 цифр", це значить, що він заробляє місячно поверх 100.000 дол.

Отже п-і Рузвельт заробляла в минулому році саме 119.000 дол. місячно за свої виступи в радіо. Та найважніше те, що вона з того зарібку не задержала для себе ні сотика! Цілу ту величезну суму (3 міліони річного доходу — таку суму мало котра голівудська зірка заробляє!) пані Рузвельт, що вона її заробила в радіо пропагандою у користь безробітних — в цілости віддала безробітним. Справді зимова поміч!

Пані Рузвельт крім своїх обовязків і суспільної праці, звязаних з її високим становищем, виконує з великою приємністю ролю радіової прелегентки і втішається великою симпатією серед радіослухачів. Цю ролю почала вона відгравати по довгих намовах інж. Ляскера, приятеля особистого секретаря президента Рузвельта.

Одного разу запитав він президентову, чи вона здає собі справу з того, скільки вона добра зробилаб людям, якби промовляла в радіо?

Висока, все розсміяна жінка, що не завжди дбає про свій зовнішний вигляд, розсміялася:

— Я малаб стати спікеркою? Що за думка!

Але по докладнішій дискусії погодилася з думкою Ляскера, який переконав її ось як:

— Прийшло мені на думку, що ви пані, моглиб рекламувати деякі вироби американського промислу. Ні одна „добре уроджена американка" не вагається ні трішки брати участь у рекламовій акції. Одні пані рекламують папіроси, другі виписують чудеса про косметики, ще інші вихвалюють пружинові матераци. Серед тих спікерок є такі світові дами, як дружина Рокфелера, п-і Карнегі...

— Знаю про те — відповіла „президентка" — Тільки дивує мене воно, тимбільше, що ті пані не потребують грошей...

— Отже саме в тім справа! У Злучених Державах є маси нуждарів, що потребують грошей. Чи ви знаєте, що навіть такий великодушний чоловік як ваш муж, пані, не може віддітати всіх нуждарів, що криються в закутках міст — тимбільше їм помогти. Колиб так деякі американські фірми жертвували вам, пані, поважний гонорар за рекляму їхнього товару, і якби ви той гонорар призначили на філянтропійні цілі — то чи не булоб воно благородною і продуктивною працею?

Пані Рузвельт рішила порозумітися зі своїм мужем. Президент деякий час вагався. „Перша жінка републики" (так її називають в Америці) не може комубудь робити рекляму. Сам президент особисто переглядає листу фірм і їх виробів.

Пані Рузвельт промовляє тепер в імени фірм, що їх заакцептував президент, але напр. мусіла відкинути оферту одної фірми на 8500 дол., бо президентові ця фірма не подобалася.

В Европі видається дивною така система, що втягає найвищі державні чинники до аквізиторської роботи. Але в цьому випадку „ціль освячує засоби". Коли всі гроші, що їх заробляє п-і Рузвельт, йдуть на те, щоб стерти сльози нуждарів, то навіть президентовій вільно рекламувати помадки до уст, мосяжні ліжка, машини до писання найновіших систем і теннісові пантофлі. Перший гонорар п-і „президентової" дав. 10.000 дол. Тепер за кожних 15 хвилин промови в радіо дістає вона 20.000 дол.

Як бачимо, то п-і Рузвельт є справді незвичайною жінкою і незвичайною „президентовою".

Не зважаючи на те, що вона може дуже легко заспокоювати всі свої забаганки, то вона й далі веде скромне життя звичайної собі американки. Більшу частину свого дня присвячує вона суспільній праці, сама відвідує нуждарів в їх сутеринах і бараках, сама, нараз без прибічників запускається в лябіринт підміських домиків і провірює особисто правдивість прохань, які тисячами приходять на її руки.

З того приводу оповідають про неї безчисленні сміховинки.

Одного разу в поїзді запитав її якийсь робітник, що сидів біля неї:

— Часто сиджу біля вас, пані, у поїзді, і все бачу, що ви заняті ручною працею. Чи то для бідних?

Пані Рузвельт усміхнулася й відповіла:

— Ні, я маю численну родину. Бачите, оце напр. буде шалик для пана президента... Чі.

ВЕСЕЛЕ.

Жерун.

Аґент: Чим ви є?

Актор: Я є цирковим неважером. Можу зїсти нараз 15 тарелів буліону, 10 шницлів, яєшню з 15 яєць і крім того 20 блинців з яблок, з битою сметаною.

Аґент: А чи в неділю могли би ви двічі виступати?

Актор: Очевидно, якщо лиш дістану вільний час між обома виступами, щоб я міг зїсти вечерю.

Трефний.

— Чому ви викинули Гичку з вашого протиалькогольного товариства?

— Він був нечесним абстинентом, бо при своїм кишеневім ножику мав коркотяг.

Знак часу.

— Хто була ця білявка, з якою я бачив тебе в середу?

— Не знаєш? Адже цеж ця сама чорнявка, що я тебе в неділю познайомив з нею.

Добра відповідь.

— Що воно таке вітер?

— Вітер, прошу пана професора — це повітря, яке дуже спішиться.

Добрий муж.

— Чи знаєш, серце, що наука устійнила, що жінка потребує більше сну, як мужчина?

— Отже?

— Гм, я думаю... що краще буде, якщо та вечором не будеш на мене ждати!...

Українська ніч у варшавському соймі.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ НАД БУДЖЕТОМ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

Дискусія над буджетом міністерства внутрішніх справ, з якої частину вмістили ми у вчорашньому числі, стояла під знаком українського питання. Тому преса назвала цей день українським днем, який перейшов в українську ніч, бо дискусія продовжилася далеко поза північ.

„АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ ПОВИННА БРАТИ УЧАСТИ В БОРОТЬБІ ВОЮЮЧИХ НАЦІОНАЛІЗМІВ“.

Посол Войтович, якого першу частину промови подали ми вчора, закінчив її заввагою, що, що уряд не має програми у справі меншин, причинився до погіршення настроїв. Польський Комітет Порозуміння мав дуже гарну ціль, тобто активізацію польського елементу, але його опанували скрайні націоналістичні елементи, які вживають його для своїх цілей. Брак меншинної програми, частинно розгрішує адміністрацію. Але вона не повинна брати участи в боротьбі воюючих націоналізмів, тільки репрезентувати інтерес держави. Політику неї робить пан премієр.

Після пос. **Ягоди-Жултовського** промовляв пос. **Шиманьовський** (з Баранович), який теж торкнувся справи національних меншин і висловив і погляд, що у тій ділянці уряд повинен змагувати, щоб усунути всі можливости конфлікту та задразнень.

МОСКВОФІЛИ І ВШЕХПОЛЯКИ.

Посол д-р **Степан Баран** відповідав пос. Войцеховському торкнувшись спеціяльно справи поділу, який підкреслив у своїй промові пос. Войцеховський, тобто поділу на „русинів“ та українців. За австрійських часів — говорив пос. Баран — вдалося емісарам з Росії витворити т. зв. москвофільський напрямок, що негував відрубність українського народу і проклямував його звязок з народом російським. Союзниками москвофілів були з польського боку вшехполяки. Ендеція намагалася гальванізувати цей москвофільський напрямок. Сьогодні пос. Войцеховський знову пробує гальванізувати цей завмираючий напрямок, як це робив у свому часі проф. Грабський. Але повстає великий національний український моноліт, а ми у Польщі маємо повне спромогу його творити і тому не може бути мови про нашу ненависть до Польщі, бо наша доля спільна. Та ви мусите вирікти́ся спроб ділити нас на різні відлами, що непотрібно розбиває замість зосереджувати спільні сили до спільних цілей.

Пос. **Гринь Тершаковець** забрав слово після послів Гавзи та Войнара-Бичинського та у своїй промові виказував недостачі нашого самоврядування.

ТЕПЕРІШНА МЕНШИННА ПОЛІТИКА „НАПЕВНО НЕ ПРИНЕСЕ КОРИСТИ ПОЛЬЩІ“.

Серед дальшої низки промовців справи відношення до меншин торкнувся пос. **Хоїнський-Дідушицький** (поміщик з Чортківщини). Він передовсім підкреслив необхідність рахуватися з постановами конституції, які в багатьох випадках переочується. Конституція — це останній документ, на якому поклав свій підпис маршал Пілсудський і це наче його завіщання. Здавалосьб, що цей документ повинен бути ненарушений. А те, що у деяких випадках приписів конституції не зберігається, є причиною хаосу ідеологічних понять та доводить до розстрою адміністраційного апарату.

„Такий заколот понять — говорив далі пос. Хоїнський-Дідушицький — видний в ділянці меншинних справ. За меншинну політику мусить відповідати тільки одна особа, не багато. Нічого дивного, що коли нема одноцілої керми, різні суспільні групи намагаються самі знайти розвязку, причому може трапитися, що завдяки тому не кермуються державною рацією, але національними спонуками“.

„Творці 7-ої статті конституції, що каже про недискримінування національних меншин, мали на думці, щоб цілий цей великий потенціял, яким у житті країни є національні меншини, був звязаний тісно і завжди з польською державою. **Спирати меншинну політику на тезі дискримінування прав тих меншин — це напевно не принесе Польщі користи.** Є ворожі та непримирні елементи серед меншин і тим треба виповісти безоглядну війну. Але паріясування і так збіднілих верств тієї людности причиниться тільки до штучного творення комунізму“.

НЕ ВСІ ПОЛЯКИ Є ТІЄЇ ДУМКИ, ЩО ПОС. ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ.

Пос. **З. Пеленський**, відповідаючи пос. Войцеховському заявив, що коли митрополит Шептицький вертався з Сибіру після російської революції, то в Петербурзі витали його поляки-католики, а митрополит першу Службу Божу відправив у католицькому костелі. На щастя не всі поляки думають так, як пос. Войцеховський.

У дальшій промові пос. Пеленський говорив про серпневу страйкову акцію на терені бучацького повіту.

ПРОТИ ОБВИНУВАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА.

Пос. **Володимир Кузьмович** у своїй відповіді пос. Войцеховському заявив, що незгідне з правдою його твердження, наче б то митрополит Шептицький субвенціонував „Діло“. Щож торкається закидів, які пос. Войцеховський поробив українському духовенству, то він зібрав кілька фактів, за яких 8 до 9 літ і зробив з того загальний закид усьому українському духовенству. Хіба не було процесів проти римо-католицьких священників? А всеж ніхто не робить з того висновків проти всього римо-католицького духовенства. Не можна генералізувати фактів та робити з того висновків.

Про нормалізацію польсько-українських відносин говорили у своїх промовах з українців пос. **Целевич** та ще раз пос. **Баран**, з поляків пос. **Екерт**, **Остафин** і **Сапєга**.

ЗМІНІТЬ ТАКТИКУ...

На закінчення забрав слово референт пос. **Войцеховський. Він заявив, що ніколи у своїх промовах не виступав проти українського народу, ніколи не протиставив політики польської держави політиці і змаганням українського народу. „Я критикував тільки — говорив пос. Войцеховський далі — гостро і сильно політику управи греко-католицької Церкви на наших землях. Ця політика шкідлива для польської держави і шкідлива теж для ваших національних починів. (Голос з українських лавок: Це вже наша річ!). Я ніколи не виступав проти греко-католицької Церкви, як такої. Польська людність відноситься до тієї Церкви з симпатією і любовю, як до римо-католицького костела. Тут упав закид, що я кидаю на своїх противників болото. Болота на нікого не кидаю, роблю тільки закиди політичної натури. Можу помилятися або й ні. Не боюся фрази, що це впаде на мою голову. Як хтось зробить мені закид політичної натури, то нехай він впаде на мою голову. Бажаю доброї нормалізації взаємних польсько-українських відносин. Не закидаю вам браку доброї волі, але й мені браку тієї доброї волі закидати не можна. Справа нормалізації важка. З ходу останньої дискусії в буджетовій комісії і на пленум бачу, що ви навчилися ту нормалізацію цінити. Маю надію, що ця справа якось піде, але щойно тепер. У ваших виступах була спеціяльна метода: ви робили закиди, а ми слухали. І то було зле. Це виглядало, що там, на східних землях, завжди діються вам якісь кривди. Я зірвав з тією методою і протиставив тим закидам фактичний стан. Змініть тактику, а ми радо приступимо до річевої дискусії, до якої ми підготовані.“**

Політика міністерства справедливости у відношенні до українців.

В середу 16-го ц. м. сойм радив над буджетом міністерства справедливости. Реферував пос. **Сьода**. Від УПР промовляли: пос. **д-р Степан Біляк** і пос. **д-р Степан Баран.**

Пос. **д-р Степан Біляк** критикував політику міністерства справедливости у відношенні до українців, в яких не приймають на становища суддів і прокураторів, не приймають теж на становища судових нижчих функціонарів. Суддів-українців, що ще урядують, передчасно переносять на емеритуру. В нотаріятах справа представляється ще гірше. Обовязуючий на терені львівської апеляції мовний закон, що забезпечує українцям скромні мовні управнення, не пристосовують якслід. Старі судді відносяться з пошаною до гідности українського народу, а молодий нарибок суддів і прокураторів цю гідність ображує. Вислів прокуратора „т. зв. українці“ в публичнім документі вдаряє в гідність українського народу. Проект зміни устрою адвокатури грозить українській молоді замкненням доступу до адвокатури. Суди присяглих необхідні й їх треба поширити на цілу державу.

Пос. **д-р Степан Баран** обговорив у своїй промові конфіскаційні практики, інакші у Львові, а інакші на Волині. У брошурі промовця, яку львівська цензура пустила без перепон, на Волині сконфісковано промову мін. Поняговського, яка була там передрукована.

Від кількох днів у Львові конфіскують вже й слова „Галичина“ і „галицький“. Це історична назва і ще донедавна уживали її й поляки. Нема закону, який касував би цю назву. Українці не виречуться цеї історичної назви.

—o—

З листів до Редакції

Хвальна Редакціє!

Автор „Міщанин“ допису в „Ділі“ під наг. „Зборів на шляху до відродження українського міщанства“ правдоподібно неточно обзнайомлений з історією Зборівщини, своїм дописом скривдив міщан Зборова. В імя правди — бож „скрипта манент“ — зволіть помістити отсі вияснення:

Неправдою є, що „зборівське міщанство стоїть далеко позаду тих досягнень на освітньо-економічному полі, що їх здобули по війні села Зборівщини“. Бо зборівські міщани зараз по війні заложили кооперативу „Хлібороб“, перемінену потім на „Стрипу“, і кілька літ пізніше ще другу на передмісті „Наша Будучність“. Зборів має **чотири** читальні на півтора тисячки українців, а такими осягами не може похвалитись ані одно село Зборівщини. Не відповідає дійсності те, що „міщанська молодь... занархізована комуністичним шумовинням, просто пропаща для громадської праці“. Зате **фактом є**, що міщанська молодь, згуртована вже від 10 літ у Т-ві „Сокіл“, має свою дуту орхестру і смичкову та гімнастичне приладдя; „Сокіл“ виступав з успіхом у змаганнях в Золочеві та у Львові. Від пяти літ істнує друге товариство, в якім зорганізована міщанська молодь, а саме: „Т-во св. Михайла“, потім „КАУМ“, тепер „Орли“. Це т-во має свою домівку, бібліотеку і в минулому році в 5-ліття заложення відбуло воно урочистість посвячення своїх прапорів. Від 7 літ зборівське міщанство удержує приватну 7-клясову школу „Р. Ш.“, якої діти є основою її істнування.

Як бувший парох Зборова мушу ствердити, що міщанська молодь брала все участь у богослуженнях недільних та у великодній сповіди. „Оповідання“ про пиянство, напади по весіллях і т. п. — це історія з часів повоєнних, на жаль, загальна недуга всіх наших містечок. Практикуюча приписи кат. Церкви зборівська інтелігенція все співпрацювала з Церквою

Дякую за поміщення отсього вияснення

Я остаю з пошаною

о. Василь Кулик.

По широкому світі.

2-ох совітських летунів Унішевський і Гурієв утікли літаками до Естонії.

Голяндська гранична сторожа затримала високого урядовця барсельонського уряду Тріфона Ґомеза, який не мав пашпорту, але він утік.

Австрійські робітники мають довіря до Вацека, тому вони вдоволені, що він став міністром робітничих справ.

Норвеський міністр закорд. справ **заявив у парляменті, що Норвеґія не приступила би до ніякого ідеольоґічного бльоку, який повстав би у Лізі Націй.**

Німецький райхстаґ збереться 20. ц. м. в 13. годині; одинокою точкою програми буде деклярація уряду. Всі німецькі радіостації будуть трансмітувати хід засідання і промову Гітлера.

Американський президент заявив, що Злучені Держави мусять мати дві воєнні фльоти, щоб могти рівночасно боронити оба побережжа.

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить школу цій необхідній українській установі сучасної доби!

Не можна писати: Галичина.

Від кількох днів львівська цензура конфіскує українські часописи за те, що вони вживають, як це робили досі, на означення трьох південно-східніх воєвідств терміну, що є давною, історичною назвою тих земель. Цікаве, що конфіскати цієї назви почалися після появи у краківському „ІКЦ“ статті якогось п. Збігнева Конажевського п. н. „Польські громадяни, що... не признають границь і польських назв“, яку ми зреферували в ч. 13. з 21. січня ц. р. А ось у львівському „Дзєннику Польскім“ з 18-го лютого ц. р. появилася ще цікавіша стаття про цю саму справу п. н. „Географічна номенклятура на послугах української агітації“, в якій той часопис заповідає сензаційний пресовий процес у Львові. Звідки „Дзєннік Польскі“ має відомости про цей процес — не знаємо, як теж не знаємо коли він відбудеться. Довідаємося про це певно знову з „Дзєнніка Польского“, бо видно, що він добре про те поінформований.

У наведеній статті читаємо:

„У найближчих днях на вокандї Окр. Суду найдеться цікава пресова справа, що її предметом буде конфіската української преси. Адміністраційна влада зарядила конфіскату тому, що українська преса постійно і мериторично вживає термінольогії суперечної з поняттям цілости й інтегральности держави.

„Якщо в урядовій мові (байдуже чи законній чи звичаєвій) кожна частина краю має свою утерту і загально приняту, піддтриману історією назву, то українська преса у відношенні до південно-східніх земель Річипосполитої тих назв зовсім не респектує. Таким дуже немилим для української преси словом, яке ані руш не хоче перейти через враждиві шпальти тієї преси — то слово Малопольска. Якщо навіть стрінеться, і то рідко ту назву, то в знаках наведення „Малопольска“, що означає, що та назва цілком не відповідає українській пресі. Бо в резерві український орган, і то якийнебудь, має свою термінольогію „Східна Галичина“, західні українські землі і т. д. Українська преса навіть не хоче вживати назв, які є вислідом адміністраційного поділу Річипосполитої, як південно-східні воєвідства, і послуговується демонстративно термінами, улеченими в горнилі політики і для відомих цілей. Йде про укріплення в читачах переконання, що Малопольска це не Польща, тільки просто Галичина, яку можна ділити собі іще, без потреби респектування поділу держави на воєвідства, на східню і західню. Бо вона простора — аж по Сян!

„Недавно, переглядаючи українську пресу, ми знайшли ще іншу квітку: якийсь протест, чи щось подібне, датоване греко-католицьким духовенством, підписано так: „Льва-Город“ — що в нашім понятті не відповідає нормалізаційним енунціяціям українських політиків, що їх вони виголошують одним віддихом.

„Правда, і в польській мові вживається „Льві ґруд“, але тут йде про чисто геральдичне поняття — про льва — у гербі Львова. А цього напевно не мали на думці автори згаданого протесту. Вони мали на увазі деякі історичні рефлексії, а що йде за тим, і політичні.“

Після того „Дзєннік Польскі“ заявляє, що давно вже заняв становище у цій справі, а саме: не вірив ніколи, що олівець цензора „може і має визначувати чи перекреслювати межі нормалізації — співжиття, корисного для обох народів. Але віримо — читаємо далі — і голосимо, що на сторожі нормалізації мають і мусять стояти оба народи, які хочуть чи не хочуть, мусять жити на одній, відвічно спільній землі. Трудно, така вже доля.“

Правда, як це становище годиться з цілою наведеною статтею?! Добре, що „Дзєннік Польскі“ зілюстрував цією статтею це своє давне становище, інакше воно моглоб було ще декого збаламутити. А так ясно: „Дзєннік Польскі“ чи „ІКЦ“ — одним миром мазані.

В обороні Церкви та її Голови.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ВЖЕ ПРИНЯЛА „ХРЕЩЕННЯ КРОВИ“.

Громадяни сіл Добряни та Добрівляни, стрийського деканату, на своїх зібраннях 12-го і 13-го ц. м. у відповідь на напад пос. Войцеховського ухвалили резолюції, в яких між іншим кажуть: „Українська Католицька Церква уже приняла „хрещення крови“ і ми її вірні заявляємо, що погроз не боїмося, бо ідея єдности Христової Церкви сильніша ніж погрози посла Войцеховського.“

Одні і другі збори заявили беззастережне привязання, любов та вірність Архипастиреві та Князеві нашої Церкви.

„БОРОНИТИМЕМО СВОЄІ ЦЕРКВИ ТА ПРЕСТІЖУ ВЛАДИКИ.“

Таку резолюцію разом із заявою любови та довіря Ексц. Митрополитові ухвалили громадяни Болехівщини зібрані на довірочних сходинах у Болехові, на яких явилися представники усіх громад.

МАНІФЕСТАЦІЯ КНЯЖОГО ГОРОДА ГАЛИЧА.

Княж-город Галич, колишня столиця Митрополії майже рівночасно з городом Льва зареагував на нечуваний виступ польського посла в соймі проти греко-католицької Церкви і Митрополита та вислав на руки Ексц. Митрополита заяву відданости та готовости боронити греко-кат. Церкву та її Владику.

Одночасно в церкві Різдва Христового в Галичі о. дек. Микола Янович відправив богослуження в намірениі Митрополита і виголосив відповідну проповідь закликаючи до вірности греко-кат. Церкві та її провідникові. Громадянство Галича виповнило церкву вщерть. Після богослуження відспівали зібрані „Многая літа“ Митрополитові.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ЛЮСТРАЦІЇ КРУЖКА „С. У.“ ПЕРЕД СУДОМ.

Повітове староство в Сокалі покарало інструкторку філії „Союзу Українок“ у Сокалі п. Наталю Буцманюківну гривною 10 зол. за те, що 19. травня м. р. скликала нелеґальні сходини жінок у Лучицях, пов. Сокаль. Покарана відкликалася від цього оречення староства до окружного суду у Львові підкреслюючи, що ніяких нелеґальних сходин не скликувала. Виснила, що 19. травня м. р. перевела лише люстрацію кружка „Союзу Українок“ у Лучицях. Опісля на засіданні Виділу кружка, що його скликала голова кружка Анна Джуґало, хотіла подати їм свої завваги з переведеної люстрації і відповідні вказівки. Одначе засідання Виділу кружка не відбулося тому, що поліцай Пух розігнав його кажучи, що це нелеґальні сходини. Переслухана, як свідок Анна Джуґало зізнала, що вона дійсно скликала засідання Виділу кружка. Зате св. Пух підтримав акт обвинувачення і окружний суд у Львові на розправі 17. ц. м. засудив п. Н. Буцманюківну на 10 зол. гривни або два дні арешту.

НОВИНКИ.

— З нинішнім числом „Діла“ (35) висилаємо своїм точним передплатникам черговий (за січень) безплатний повістевий додаток: „ГРЕЦІЯ — УСМІХ ЖИТТЯ“ — Михайла Посацького, враження з подорожі по Греції, з ілюстраціями. Пригадуємо тим, що не прислали 25 сот. на кошти пересилки книжки, що треба буде їх долучити до найближчої передплати разом із новими 25 сотиками на книжку за місяць лютий. РЕКЛЯМАЦІЇ ЩОДО ЦІЄЇ КНИЖКИ АДМІНІСТРАЦІЯ БЕРЕ НА УВАГУ ТІЛЬКИ ДО 14 ДНІВ.

— Відгук „Равту Преси“. Дня 16. II. звилися в нашій редакції два представники зорганізованого українського студентства і заявили: „Прикрий і жалюгідний інцидент, що зайшов 12. II. 1938. на „Равті Преси“, не був ні організований, ні інспірований українським студентством, а зробили його невідповідальні, ніким неумандатовані чинники, покликуючись на мандат від української студентської молоді. На днях появиться в цій справі офіціяльний комунікат зорганізованого українського студентства“.

— **Перший піврічний попис учнів** Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові відбудеться в неділю 20. ц. м. в год. 19. (7. веч.) у малій салі Муз. Товариства. Участь беруть учні вищого та концертового курсу кляс проф.: О. Бандрівської, Г. Левицької, Л. Улуханової й О. Москвичева. Вступ вільний за програмкою.

— **Виклади на кооперативні теми.** Товариство Українських Кооператорів у Львові влаштовує цикль викладів на кооперативні теми для своїх членів, які відбуватимуться в домівці РСУК при вул. Техніцькій ч. 1. у пополудневих годинах (від 6. вечором) у таких днях: 1) Понеділок, 21. лютого, дир. **Остап Луцький:** Стан і потреби української кооперації. 2) Субота, 26. лютого, ред. **Андрій Жук:** Місце української кооперації в кооперативному русі Польщі. 3) Середа, 2. березня, інсп. інж. **Олександер Зибенко:** Стан і потреби молочарського виду кооперації. 4) Субота, 5 березня, рев. **Дмитро Квасниця:** Стан і потреби міської споживчої кооперації. 5) Середа, 9. березня, рев. інж. **Іларій Ольховий:** Стан і потреби кредитового виду кооперації. 6) Субота, 12. березня, академія в память В. Райфайзена з нагоди 50-ліття його смерти, з рефератом д-ра **К. Коберського.** 7) Середа, 16. березня, інсп. д-р **Зенон Петрів:** Стан і потреби міських кооператив для заспокоєння ріжних потреб, промислових, ремісничих і т. п. 8) Субота, 19. березня, дир. **Іван Грабар:** Стан і потреби закупно-збутового виду кооперації. 9) Середа, 23. березня, дир. **Юліян Шепарович:** Шляхи розбудови українського промислу. 10) Субота, 26 березня, ред. **Андрій Жук:** Освітний стан кооперативних працівників. 11) Субота, 2. квітня, д-р **Карло Коберський:** Методика устної кооперативної пропаганди. Якби зайшли зміни в речинцях викладів, вони будуть оголошені у пресі.

— **Виклади в Перемишлі.** Заходом Т-ва „Учительська Громада“ й Т-ва ім. П. Могили відбудуться в Перемишлі в салі оо. Василіян в год. 17. такі виклади: в неділю 20. лютого ц. р. виклад о. д-ра **Г. Костельника:** „Життя бачванських українців“ і в неділю 27. лютого виклад **д-ра Романа Смаль-Стоцького,** професора української мови у варшавському університеті, п. н. „Українська мова в Совітській Україні“.

— **Виклад у Коломиї.** Т-во ім. П. Могили, коломийський „Народній Дім“ і філія „Просвіти“ улаштовують 19. ц. м. виклад проф. д-ра В. С[illegible]мовича п. н. „Нові тенденції в українській літературній мові“. Початок в год. 19.30 вечором.

— **Виклади в Рогатині.** Заходом Т-ва ім. П. Могили і рогатинської філії „Учительської Громади“ виголосить Денис Лукіянович 19. ц. м. виклад п. н. „Про вагу традиції“, 20. ц. м. „Становище Федьковича в українській літературі“.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші ви- грн: 10.000 зол. на ч. 66901; 5.000 зол. на ч. 6820, 99958, 101644; 2.000 зол. на ч. 94739, 1.000 зол. на ч. 28037, 28196, 47139, 80198, 105862, 106047, 114988; 500 зол. на ч. 19367, 55829, 62816, 103705, 115961, 117954, 137033, 143913, 143186.

— **Львівська хроніка.** Минулої середи вечором пожежа знищила фабрику мила при вул. Паненській ч. 27. Шкоди сягають 20.000 зол. Влада веде слідство. — Поліція арештувала Ів[illegible]ахіма і Соломона Вебера та Фердинанда Ре[illegible]ра, які листами намагалися вимусити окуп від власника галянтер. крамниці М. Вебера, [illegible] го перед кількома [illegible]

…ції на 600 зол. Шантажисти загрозили купцеві доносом до поліції, що крадіж була видумана. Тому Вебер за порадою поліції сповнив домагання шантажистів і надав для них листа з грішми на посте рестанте на головній почті. Одночасно поліційні агенти уладили засідку і зловили всіх трьох шантажистів.

— **Вибирав готівку з чужих переказів.** Сільський листар з почтового уряду в Рудках Казимир Шемберський присвоїв собі від жовтня до грудня м. р. коло 700 зол. Виявилося, що листар Шемберський фальшував підписи адресатів на почтових переказах, забираючи гроші собі. Його арештували.

— **Краєва хроніка.** В Устечку, пов. Заліщики посвятили новий „стшелецький дім" ім. марш. Пілсудського. — У громаді Осташівці, пов. Зборів якийсь ошуканець вимантив від людей загалом 340 зол., представившись як агент, що висилає робітників до Франції. — У Новосільцях, пов. Переворськ бригада скарбової охорони викрила тайну горільню в хаті Андрія Мощика. Забрали апарат до фабрикування самогонки і готовий спірт. Мощик винаймав свій апарат і іншим людям для виробу самогонки з меляси, яку вони діставали з цукроварні в Переворську за бурякі. — Невідомі справники вломились до громадської канцелярії в Розвадові, і забрали з вогнетревалої каси 150 зол. Стверджено, що касу отворили підібраними ключами, бо двері до канцелярії були замкнені і ненарушені, а на касі не знайшли ніяких слідів від вломy. — Влада веде слідство.

— **Ст. Стронський виступив з ендецької партії.** Відомий ендецький публіцист проф. Станислав Стронський звернувся з проханням до „Стронніцтва Народов"-ого, щоб його викреслили зі спису членів. Ст. Стронський мотивує своє прохання тим, що разом із ред. Ю. Роговичом обняв становище політичного редактора по бл. п. Б. Косковськім у „Курієрі Варшавск"-ім. Одночасно Стронський виступив з катовицької „Польонії" і „Нової Правди".

— **Страйк у варшавській опері.** Минулого вівтірка вечором застрайкували службовики варшавської опери тому, що від довшого часу не дістають платень. Тому в середу не відбулась вистава опери „Льогенгрін". До кінця оперового сезону, себто до 15. червня ц. р. дирекція опери потребує ще 320.000 зол. субвенції, а Варшава виплатила вже останніх 50.000 зол. субвенції.

— **Редактор і доцент університету арештовані.** Прокуратор окружного суду у Вильні зладив акт обвинувачення за провину зі ст. 152 к. к. (зневага польського народу) проти доцента виленського університету д-ра Станислава Цивінського і видавця ендецького „Дзєнніка Виленського" ред. Олександра Вежинського. Доц. д-р Ст. Цивінський помістив перед кількома днями у „Дзєнніку Віленьскім" статтю п. н. „Ц. О. П." з образою памяти марш. Пілсудського. По появі цієї статті редакцію „Курієра Віленьского" здемолювали, а начального редактора чинно зневажили. Обох обвинувачених вже арештували на приказ слідчого судді, а ректор університету припинив діяльність доцента в університеті. Минулої середи пополудні ендецькі студенти у Вильні уладили демонстрацію, але їх розігнала поліція, арештуючи кількох провідників. У звязку з цими подіями виленське „Слово" і лівий „Курієр Поранни" підпали конфіскаті.

— **Драма на тлі яфських грейпфрутів.** — Вже виходиш? Знову? Колиб я тільки знала... — зоплакала пані Люва, не докінчивши речення. Мокр'е хустинка прикладена до очей. — Чому? — спитав схвильований Роберт. Коли не знаєш, то мушу Тобі це сказати. Від двох днів нема дома яфських грейпфрутів. А цього не любить ніякий мужчина.

З концертової салі.

Симпатична пара англійських артистів: віольончелістка **Тельма Райс** і пяніст **Джон Гант**, що виступили на концерті 12. і 14. ц. м., влаштованім бюром Тірка під протекторатом британської амбасади, стоять на дуже високому мистецькому рівні і заслуговують своїми мистецькими прикметами на особливу увагу. Челістка п. Т. Райс визначується благородним тоном, непорочною інтонацією і темпераментом, пяніст п. Дж. Гант рідко подибуваним оксамітним ударом, який майже ніколи, навіть у форте, не доходить до яркого згуку. Артисти виконують головно клясичні форми чельової літератури, особливож давні і нові сонати, позатим пяніст як соліст любується і спеціялізується у виконанні давніх англійських клявесиністів 16.—17. ст. (Першль Бірд та ін.). Оба музичні вечорі цікаві й повчальні, на жаль, публики зібралося на обох концертах рекордово мало.

С. Л.

✝ Посмертні згадки.

Михайло Грицак, емерит. директор школи, основник та б. директор Народнього Банку, довголітній передплатник „Діла", помер у Радехові 9. лютого ц. р. у 88. році свого трудящого життя.

Покійний, селянський син із с. Сторони, городецького повіту, належав до рідких уже тепер ветеранів народнього вчительства передвоєнної доби. Скінчивши нижчі кляси гімназії й учительські курси, т. зв. препаранду, почав у 1867. р. учительську службу в Добротворі пов. Камінка Струмилова. Після 2 років перенісся до села Ператина і там учителював аж до своєї емеритури в 1911. р. з перервою 3 літ, коли всупереч законним постановам мусів відбути військову службу. На становищі вчителя та від 1898 р. управителя школи в Ператині виявив великий педагогічний хист, бо кермувався незвичайною гуманністю у відношенні до шк. дітвори і крім цього працював багато з повним самовідреченням.

Поза школою був справжнім освітником та щирим батьком селян, засідав у громадській раді, займався місцевою читальнею, вчив селян вести громадське секретарство й рахунки громади, а найбільше підготовляв селянських дітей до міських шкіл і завдяки йому багато з них здобуло собі освіту в учит. семинариях чи в гімназії.

На емеритурі перебував Мих. Грицак у Радехові, де належав до основників місцевого „Народнього Банку" і до світової війни був його директором. У своїй родині був взірцевим мужем і батьком, що із малої платні довоєнного нар. вчителя виховував своїх 7 дітей, посилаючи їх до середніх шкіл та в університет.

Завдяки своїй скромній і чесній вдачі тішився загальною прихильністю та пошаною серед селян та інтелігенції цілого повіту. Це виявилось теж підчас похорону Покійного, що відбувся 12. лютого ц. р. при великому здвизі населення Радехова і масовій участі селян із Ператина, б. учнів Покійного, що не зважаючи на несприятливу погоду, прийшли віддати останню послугу свому дорогому вчителеві та виховникові. Заслуги Покійного й образ його повного праці та посвяти життя представив о. Купчинський, від учительства попрощав зворушливо дир. Сполітакевич. В. Й. П.

Подяка.

В імені власнім, як також в імені моїх дітей складаю оцим щиру подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові за скору полагоду справи виплати повного обезпеченого капіталу по моїм бл. п. Мужеві Антонові Щирбі, службовикові Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

Рівночасно зазначую, що мій бл. п. Муж рішив обезпечитися на життя у великій мірі під впливом обіжника Дирекції Ревізійного Союзу в тій справі, тож при цій нагоді дозволяю собі зложити мої щире „Спасибі" і Дирекції РСУК за поширення цієї преважної суспільної та господарської справи між працівниками кооп. установ.

Львів, 15. лютого 1938.

Стефанія Щирба.

Спорт.

МИСТЕЦТВА СВІТУ У ПРАЗІ.

До півфіналів закваліфікувалися такі дружини: Швайцарія, Америка і Чехословаччина, які творять першу групу. Другу групу творять: Канада, Німеччина, Мадярщина, третю: Англія, Польща і Швеція.

Одинокий чвертьфінальний метч, який залишився Австрія — Швеція, дав вислід нерішений 1:1. На підставі окремого рішення міжнародного гокейового комітету рішено допустити також Швецію до півфіналів.

ПІВФІНАЛИ.

Швеція — Польща 1:0 (0:0 0:0 1:0).

Перший півфінальний метч закінчився програною Польщі, яка тимсамим утратила майже всі надії перейти до фіналів і навіть до розгривок за 4. і 5. місце.

Чехословаччина — Америка 2:0 (0:0 1:0 1:0).

Найбільша сензація турніру, це безумнівно несподівана перемога Чехословаччини над американцями, які були кандидатами на мистця світу. На цьому метчу було 10.000 глядачів.

Канада — Німеччина 3:2 (1:1 0:1 1:0 1:0).

І на цьому метчу не багато недоставало до сензації, бо Німеччина вела вже в мистцем світа 2:1 і щойно по завзятім бою і догравці програла ріжницею одних воріт.

СПОРТОВІ НОВИНКИ

Надзвичайні Загальні Збори Спорт. Т-ва „Степ" відбудуться в неділю 27. лютого 1938 р. у власній домівці при вул. Рутовського 22, III. в такім порядком дня: 1) Відкриття Зборів; 2) Зміна статуту; 3) Внески і запити. Початок Заг. Зборів у год. 10. рано. За Виділ: П. Стецик, голова, В. Балицький, секретар.

Гокеїсти України гратимуть у пятницю 18. ц. м. в год. 19.30 в АЗС-ом і в суботу 19. ц. м. у тій самій годині з Погонею. Оба метчі відбудуться на ледовищі Погоні при вул. Шимоновичів.

Боксерські фінали мистецтв юніорів відбудуться в неділю 20. ц. м. у Спортовій Галі при вул. Яблоновських у год. 19. З боксерів України, як відомо, до фіналів дійшли: Ощудляк, Лавкович і Помірко.

Австрійська Ліга. Мистецтва Австрійської Ліги дали минулої неділі такі вислідн: Рапід — Вакер 2:0 (0:0); Австрія — Вієнна 2:0 (2:0); ФАЦ — Зімеринг 4:1 (2:0); Спортклюб — Фаворітнер АЦ 7:2 (3:2); Адміра — ФЦ. Він 0:0.

Чеська Ліга почала вже весняну рунду мистецтв і перша неділя дала такі висліди: Спарта — Славія 5:1 (1:1); Братислава — Шл. Острава 3:2 (2:0); Кладно — Жиденіце 4:0 (2:0); Простейов — СК Пльзень 4:4 (3:1); Вікторія Пльзень — Вікторія Жижков 3:2 (1:0).

Мадярська Ліга. ФТЦ — Бочкай 5:0; Гунгарія — Сегед 3:1; Немзеті — Фебус 3:2; Електромош — Офнер XI 2:2; Кішпешт — Терезваш 5:2; Будафок — ЕТО 3:2, Уйпешт — Сіркетавої 3:2.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 18. II. год. 7.30 „Старосвітська Ідилія". Для молоді недозволене.

Субота 19. II. год. 7.30 „Старосвітська Ідилія". Для молоді недозволене.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 18. II. год. 7.30 „Дімок з карт".

Субота 19. II. год. 7.30 „Дімок з карт".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ТУРКА н. СТР.:

18. II. Циганський барон.
19. II. Шаріка.
20. II. Орленя.
21. II. Під куратлею.
22. II. Дівча з Маслосоюзу.
23. II. Отаман Пісня.
24. II. Довбуш.

КІНА

АПОЛЬО: „Цісарський шлях" (Багдад-Індія).

АТЛЯНТИК: „Царський курієр" на основі Жіль Верна.

ВАНДА: „Ніч перед битвою", „Посвята".

ГРАЖИНА: „Знахар".

ЕВРОПА: „Дуня" (Гарі Баур).

КАСІНО: „Роберт і Бертрам або Два злодії" (комедія).

КОПЕРНИК: „Корабель невільників".

МАРУСЕНЬКА: „Магічний ключ" (Борис Карлов).

МЕТРО: „Сам на сам".

МІРАЖ: „Магнолія" („Корабель комедіянтів").

МУЗА: „Коли цвіте бузок".

ПАКС: „Варвара Радзивилівна".

ПАЛЯС: „Стрілець із Бенгалі".

РАЙ: „Я збрехала"

РІЯЛЬТО: „Їх сто, вона одна".

СВІТ: „Папуа". „Трафальгар".

СТИЛЕВЕ: „Дівчата з Новолипок і Гжибова".

ТОН: „Князь Ігор" (Соня Геніє), „Лет сміливців".

УТІХА: „Володар підводного світа".

ХИМЕРА: „Моє щастя це ти" (Вен. Джілі, Міранда).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Царгород".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Голяндія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 18. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Батьківщина" Б. Пруса; 11.45 Оперова музика в пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Мішаний концерт із пл.; 14.30 Легка музика в пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Ів. Ліма „Голова до позолоти", Музика в пл.; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Пречка авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Калейдоскоп, муз. авд.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Кооперативний готель; 17.15 Форт. твори та пісні Ст. Казури; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Розр. концерт у вик. сал. тріо; 18.35 „Карнавал" фейл. Рапорта; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Пан Бенет" комедія Ол. Фрдра; 19.30 Пісні у вик. хору; 20.00 Симф. концерт; у перерві коло год. 21.10 Веч. деннк. Акт. гутірка; 22.50 Остан. вісти; 23.00 Радіокабарет із пл.

Присилайте передплату!

Субота, 19. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: Співаймо пісеньки; 11.40 Ґріґ: Друга суїта „Пер Ґінт" пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт байань зі пл.; 15.20 Техн. скринька; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Як забава — то забава" карнавалова авд. для дітей; 16.30 18.35 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „Генриха Штофельо у Рембрандтовім житті"; 17.15 Форт. рецітал Леді Гусо (фр. музика); 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Вокальний концерт; 18.30 Програма на завтра; 19.00 „Попелюшка" авд. для дітей з муз. ід.. Гутірка про Е. Ожешкову; 20.00 Розр. концерт орх. мандолиністів і гітар. тріа, пісеньки; 20.45 Веч. денник. 21.00 Тешкові вечерниці; у І. перерві в год. 22.00 „Момент мюзікол" скеч, у ІІ. перерві в год. 22.50 Ост. вістки, огляд преси.

Неділя, 20. лютого 1938.

8.15 Для села: Хл. Газетка. Гутірка. Музика з пл.; 8.30 Весна йде; 8.50 Про конечність залісення неужитків; 10.30 Хвилина Моцарта з пл.; 11.30 Польські децетарі на світ. мистецтвах у Лятті; 11.40 Репортаж із життя; 12.03 Симф. поранок; 13.00 Із льв. наук. варстатів; 13.10 „Заяць" Дигасінського; 13.30 Музика, джез орх., ревелєрси, саксофон, форт.; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Музика з пл.. Невдачі в хліві; 15.45 Для дітей: Як пес із котом по даху лазив, Музика з пл.; 16.05 Із фіордів Півночі, популярна сканд. музика, спів, форт., віол.; 16.45 Авиація і життя; 17.00 Розр. концерт. орх., спів: Верміньска, В'тас, Ладош; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій; 19.00 Театр Уяви: „Службовик" Шанявського; 19.35 Веселі балачки; 20.00 Розр. концерт. орх., пісеньки; 20.35. 21.00 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Та йой" „Нова помста" вес. авд.; 22.00 Падеревський: Варіяції ес-моль; 22.30 Танц. музика з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Продовження музики з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 18. лютого 1938.

БЕРЛІН 22.30 Розр. концерт; БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.00 Військ. орх., 17.30 18.00 Циг. музика. 20.15 21.00 22.00 Симф. концерт; ВІДЕНЬ 15.15 Спів, 16.55 Для дітей, 17.30 „Ді Тромбухе" камер. оп. без слів А. Рерзіґа, 19.10 Нар. пісні з усього світа; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Вок. концерт; 20.00 Дута орх., 21.15 Камер. концерт; ДРОЙТВІЧ 20.00, 21.00 „Продана наречена" оп. Сметани; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Ферманч „Попрадський Ватикан"; МІЛЯНО 16.00 Сопран. скрипка, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 16.45 Смичк. квінтет; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Скрипка, 21.30 22.00 23.00 „Теса" драма Кенеді; РИМ 17.15 Гутірка, концерт хору Сикст. Каплиці, 21.00 22.00 „Ева" оп. Легара; СОФІЯ 19.00 21.00 Спів; італ. пісні.

Субота, 19. лютого 1938.

БЕРЛІН 16.00 Вес. пополудне, 19.45 Веч. гомін, 20.00 21.00 „Дерфлінгер" муз. комедія Вальт. Кольо; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Оперетковий вечір; БУДАПЕШТ 12.05 21.45 Циг. музика, 18.10 Оп. орх.; ВІДЕНЬ 15.15 Молодечі Вагнерові твори, орх., сол., 19.25 20.00 21.00 „Тоненниця Фанні Айслєр" оп. І. Штравса, 22.40 Танц. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Двофорт. музика, 18.30 Сольо на гарм.; КОШИЦІ 18.00 Репортаж із зар. курсу в Ужгороді (беруть участь п.і Е. Грабарова і М. Бішерова та хор гр.-кат. богословів); МІЛЯНО 21.00 Комедія 21.40 Розр. музика; ПРАГА 20.20 21.00 Концерт розр. музики з участю Власти Бурiана; ПАРІ ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні; РАДІО ПАРІ 21.15 Вок. дуети, 21.30 22.00 Театр Уяви, 22.10 Муз. забава, рет. 22.05 Симф. музика; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Андрé Шеньє" оп. Джордано.

Неділя, 20. лютого 1938.

БЕРЛІН 19.25 Розр. музика, 21.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 18.00 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Скрипка, 16.45 Циг. музика, 20.10 21.00 Вечір оперетток „Родинна рада" оп. Лосонція, „Карнавалова пригода" оп. Антальфі-Жіроша; ВІДЕНЬ 15.30 Смичк. квартет д-дур Брукнера, 19.30 Арії та пісні, 20.00 21.00 Віденський вечір з уч. нар. капелі та квартету; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30 Пісні швед. моряків, 15.00 Дута орх., 20.00 21.00 Музика, сопр., бас; КЕЛЬН 19.45 20.00 21.00 „Ніч у Венеції" оп. Ів. Штравса; КОШИЦІ 9.00 Гр.-кат. богослуження з муж. церкви, хор села Куштановиці, 18.00 Концерт хору; відч. Підкарпатська нар. пісня; продовження концерту; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 19.00 Симф. концерт, 21.00 22.00 „І мулінi ді Пiт-Діль" оп. Льомбарда й Кольомбініи; МІНХЕН 19.10 20.00 21.00 „Льорелай" оп. Брікнера; ПРАГА 9.50 Сальон. квартет; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні. 21.30 22.00 23.00 „Тасо" драм. симф. Годерда; РИМ 17.00 Розр. музика, 22.15 Хор; ШТРАСБУРҐ 21.30 22.00 23.00 „Жюлєт де Нарбон" оп. Одрана; ШТУТҐАРТ 19.15 20.00 21.00 „Пімста лилика" оп. Ів. Штравса; СОФІЯ 19.00 Спів, 21.00 Оперетки; ФЛЬОРЕНТІЯ 15.15 18.00 „Дівча із Заходу" оп. Пучініа.

Радіокутик.

РАДІО ДЛЯ СЛІПИХ.

П. О. Келлер, знана зі своєї праці серед сліпих, представила американській фундації для сліпих у Ню-Йорк Сіті перший радіовий приймач типу Брайль. Приймач має цілий ряд ґудзиків, кожний із них є заосблений у символ Брайля, що означає назву якоїсь стації. Хто потягне відповідний ґудзик, автоматично схоплює бажану стацію.

П. Келлер зазначує, що радіо є одним з небагатьох привілеїв, з якого сліпі користають нарівні з людьми здоровими. Радіо принесло їм нові освітні та розваґові можливости та цілий світ пережиівань і рефлексій.

НОВА МОВА НА ХВИЛЯХ ЕТЕРУ.

В радіовому етері панує тепер страшне мовне безладдя, тому трудно повірити, щоб в европейській радіофонії мала завитися нова мова. Одначе новою мовою заговорила радіостація в Беромінстер у Швайцарії. Швайцарські радіостації промовляли досі у французькій, німецькій та італійській мові. Тепер зорганізували вони авдиції в ретороманській мові. Ця мова є четвертою рідною мовою в Швайцарії, котра повстала з вульґарної латини такосамо як мови: французька, італійська, еспанська та портуґальська. Ретороманською мовою послуговуються мешканці швайцарського Кантону Ґраубунден. Давніш вживано також цю мову у Тиролю та в східній частині Горішньої Австрії.

ФРАНЦУСЬКІ АВДИЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Французьке радіо почало рекламову акцію за збільшенням напливу чужинців до Франції. Державні радіостації з Ренe та Лілль нададуть у понеділки, середи та суботи авдиції в англійській мові. В авдиціях цих говориться не тільки про красу Франції, але передовсім про становище Франції до великих світових подій.

КАНАДА ХОЧЕ „БАЧИТИ".

Справоздання з телевізійних програм в Англії та в інших краях, до тої міри порушило уяву канадійського населення, що власники радіових крамниць мають поважні труднощі з продажею радіових приймачів. Клієнти хотять зачекати, аж зможуть купити собі радіотелевізійний приймач. Купці намагаються переконати клієнтелю, що практична телевізія ще не скоро буде здійснена у Канаді, особливо для практичних, приватних телевізійних приймачів.

Радіові фабриканти є дуже невдоволені з зимової продажі, яка зовсім розчарувала їх сподівання. Виглядаючи приходу телевізії, канадійці не хотять дивитися навіть на найновіші моделі радіоприймачів.

БІРЖА.

Львів 17 лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·07 88·50, Доляри америк. 5·27·00, 5·24·50 Доляри канад. 5·26·50—5·23·00 Фльорени голл. 295·75—294·00, Франки фр. 17·51—17·21. Франки швайц. [illegible] 123·10—122·30, Фунти анґл. 26·[illegible]—26·24, [illegible] 100·25—99·75, Корони [illegible] 17·00—[illegible] Кор. дан. 118·80—117·95 Кор. норв. [illegible] 132·7[illegible] Корони шв. 137·[illegible]—136·10. Л[ірі] італ. 1[illegible]—99·70, Марки фінл. 11·75—11·[illegible], Марки нім. 100·00—94·00 Шилінги австр. 99·50—97·00, Тель Авів [illegible]—[illegible]·95. Марки нім. срібні 115·00—113·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 64·75, 64·00, 3 інв. 1 ем. 82·00 серія 92·00, 3 пол. інв. 2 ем. 82·50, серія 93·00, 5. конверс. 68·50 прем. дол. 43·00, 4 консол 66·50

Папери.

Банк Польський 117·50 Цукор 36·65, Вуголь 31·75, 32·00, Ліпьпоп 62·50. Модзеїв 14·00, Островець 55·75, Стараховичі 38·25, 38·75, 39·50, Габербуш 48·25.

Тенденція сильна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 17. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·50 зол.
молоко . . . . . 17—18 сот.
(яйця копа) . . . . 3·80 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко вдержана на яйця знижкова.

Подяка.

Невблаганна смерть забрала нам Найдорожчу Особу бл. п. КЛИМА РОГОЗИНСЬКОГО. Прибиті горем складаємо сердечну подяку: Вп. Д-р Остапові Воронці за трилітню безкорисну лікарську опіку й потіху. Вс. О. Мельничукові, о. Пастушенкові, о. Колтуникові, Вс. о. Гадзбейові за провід у похоронах. Вс. о. Гтрі ЧСВВ за останню духову потіху. Вп. дир. Хархалісові й хорові за спів, Вп. д-р Слюсарові за прощальне слово, п. Посацькому за щиросердечні слова, Вп. П. Т. міщанам і селянам з Нагірянки, які щире своє серце показали тим, що домовину з Покійним несли на власних раменах. І всім, хто віддав Покійному останню прислугу, а нам слова потіхи. Спаси-Бі!

Жінка. Діти, Внуки.

Подяка.

З волі Всевишнього відійшов від нас у вічність наш Найдорожчий Батько й Дід, бл. п. МИХАЙЛО ГРИЦАК, емерит. директор школи в Радехові.

У цім нашім великім горю й смутку зазнали ми стільки виявів співчуття, потіхи й помочі, що почуваємося до милого обовязку скласти всім нашу найщирішу подяку.

Дуже щиро дякуємо нашим добрим і прихильним сусідам: ВП. Басюкові, ВП. Ґонсьоровій і ВП. Ференсам, що відвідували Покійного в часі недуги й помагали нам лікувати й доглядати Його аж до смерти, а потім сиділи при Покійнім і потішали Дружину, а також займалися приготуванням та влаштуванням похорону. Дорогим Панству Гадущакам щире Спасибі за відвідання Покійного, за слова потіхи й участь у похороні, а п. д-рові Могилюкові за лікування. Щиро дякуємо Всеч. Отцям: М. Зінькевичеві, місцевому пароохові, І. Набережному з Кривого й П. Барановi з Виткова Н. за відправу похоронних обрядів, а о. І. Купчинському з Ператина, зокрема за зворушливе надгробне слово, присвячене памяті Покійного.

Дякуємо щиро радехівському хорові й його диригентові ВП. Пігонячеві за звеличання похорону гарним співом, ВП. Дир. Е. Сполітакевичеві за щиру прощальну промову над могилою Нашого Найдорожчого Покійника від учительства повіту, дякуємо теж учительству Р. Ш. і мешканцям Радехова, міщанам, що у великому здвиі взяли участь у похороні, а найщиріше дякуємо селянам з с. Ператина, що без огляду на погану погоду взяли масову участь у похороні і склали вінок на могилі свого давнього Вихованка й Директора.

Вкінці дякуємо загально всім Знайомим та Прихильникам Покійного за устні чи письменні вислови співчуття та участь у похороні. Нехай Всевишній нагородить їх за щире зрозуміння чужого горя й зичливість та пошану для Покійного.

Дружина, діти, невістки, зяті й внуки.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Оцим складаю щиру подяку всім тим, що в часі мого перебування в луцькій вязниці давали мені моральну поміч, зокрема о. прот. С. Грушкові за душпастирську опіку в часі Різдвяних Свят. — Б. політ. вяз. Макар Середюк.

Замісць вінка на могилу бл. п. дир. Миколи Залчинського зложили в Адміні. „Діла": пос. Василь Болюх 10 зол. на Рідну Школу і 10 зол. на українських інвалідів; пос. Іван Волиньський 10 зол. на Р. Ш. і 10 зол. на українських інвалідів; тепер. секретер УНДО Франц Сьвістель 10 зол. на Р. Ш. і 10 зол. на українських інвалідів; пос. Корнило Троян 10 зол. на Р. Ш. Разом 70 зол.

На Рідну Школу зложили Вп. Я. і Т. Горницькі 10 зол. замісць цвітів на домовину бл. п. Галі Горницької з Вілича; Ольга Стахів і Володимир Скопець Льв'ів-Левандівка 20 зол. на Р. Ш. і 10 зол. на інвалідів з нагоди свого вінчання. Жертводавцям щира подяка від Головної Управи Р. Ш. і УКТОДІ. 399

ОГОЛОШЕННЯ.

Конкурс.

Комітет будови „Нар. Дому" в Сокалі оголошує оцим конкурс на переведення будови 2-поверхового будинку враз із театральною салею на основі виконаних вже плянів. Всякі інформації дотично будови подає Канцелярія Філії „Просвіти" в Сокалі, вул. Костюшка 96, і на цю адресу слід звертатися в справі конкурсу. Формальні оферти просимо складати до дня 15. березня 1938 р. Пізніші оферти не будуть розглядані, непринятi будуть без відповіди.

Комітет будови „Нар. Дому" в Сокалі.

За редакцію відповідає Олександер Костик
Видає Видавнича Спілка „Діло".
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.